

DABARTIES BILDESIUOS

Katalikas, kurs neremia
katalikiškos spaudos, neturi
teisės vadintis geru Bažny-
čios vardu.
Vyskupas Ketteleris

DARBININKAS

AMERIKIŲ R. K. ŠVENTO JUOZAPO DARBININKŲ SĄJUNGOS ORGANAS

DARBININKAS
Lithuanian Semi-Weekly
Newspaper
Published every
TUESDAY and FRIDAY
366 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

EINA NUO 1915 METŲ TEL. SOUTH Boston 2680

ANTRADIENIS (Tuesday) SAUSIO (January) 24 D., 1939 M., Nr. 7.

TEL. SOUTH Boston 2680

KAINA 5 CENTAI

Klaipėdos Vokietininkai Mokysis Nacizmo Vokietijoje

Klaipėda, sausio 20 d. Šiomis dienomis 50 vokie-
tininkų smogikų išvyko į
Vokietiją pasimokyti na-
cių kovos ir propagandos
metodų.

Masiniai Darbininkų Areštai Sovietų Rusijoje

Maskva, Rusija, sausio
23 — Sovietų valdžia masi-
niai areštuoja darbininkus
pareižius ir juos kaltina
kaipo "apsileidėlius", tin-
ginius, tranus". Šiomis die-
nomis areštavo ir nuteisė
kalėjimu keliolika oro lai-
vyno ir vandens transporto
pareižius. Daug pareižiū-
nų - komisarių atleista nuo
pareižių. Masinis valymas
eina visose įstaigose. Iš vi-
so atrodo, kad Rusijoje ne-
bėra nė vieno doro žmo-
naus, išskyrus Staliną ir jo
ištikimuosius. Kiti vi-
"tinginiai, girtuokliai, lat-
rai, tranai ir tt."

Bet Uzbeko respublikoje
sovietų valdžia andovanojo
315 kolektyvų ūkių vedė-
jus, kur esą buvęs geras
vatos derlius.

Prancūzija Sustiprino Rubežių Sargybą

Paryžius, sausio 23 —
Prancūzijos valdžia pa-
siuntė daugiau kariuomenės
sergėti Prancūzijos rube-
žius prie Ispanijos, kada I-
spanijos nacionalistai taip
smarkiai žygiuoja į Barce-
loną. Rubežius sargybai
įsakytą "nepraleisti bėgan-
čių iš radikalų kontroliuo-
jamos Katalonijos kareivių
ir civilių gyventojų".

Šią savaitę kada susi-
rinka Prancūzijos ministere-
rijos kabinetas, tai Prancū-
zijos politika gali pakristi
Italijos ir gen. Franco pu-
sėn, nes Prancūzija mato,
kad gen. Franco baigia už-
kariauti Kataloniją.

Prancūzijos komunistai,
kurie dabar čia turi tauti-
nės komunistų konferen-
ciją, karštai ir griežtai reika-
lauja, kad Prancūzija duotų
Ispanijos radikalams pagal-
bą. Bet Prancūzija
prisibijo Italijos, kuri ne-
devojajamai yra pareižusi,
kad Prancūzija, Anglija ir
kitos valstybės nesikištų į
Ispanijos reikalus.

Suspendavo Dvi Mokytojų Unijas

New York, sausio 23 —
Central Trades and Labor
Council Didžiojo New Yorko
suspendedavo dvi mokyto-
jų unijas, kurios per daug
buvo pasidavusios komu-
nistų įtakai. Be to, Darbo
Federacijos centralinės ta-
rybos susirinkimas išmetė
penkis mokytojų unių ats-
tovus.

Sudaroma Tautiškiųjų Orga- nizacijų Sąjunga

Kaunas, sausio 20 d. Lie-
tuvos tautiškosios organi-
zacijos sudarys sąjungą
sąjungą, kurios vyriausio-
nų valdybą įeis organizaci-
jų vadai.

Gražioji Lietuva. Apšerkšnojė beržai vieškelyje. VDV.

SOVIETŲ TEISMAS NUBAUDĖ PAREIŽŲNĄ UŽ NEVEIK- LUMĄ

30 Kitų Patraukta Į Teismą

Lietuvos Pasiuntinys Romo- je p. Carneckis Perkeliamas Į Kauną

Kaunas, sausio 20 d. Lie-
tuvos Pasiuntinys ir Iga-
liotas Ministras Italijai p.
Carneckis perkeliamas į
Užsienių Reikalų Ministe-
riją.

Lietuvius Gudelis Klai-
pėdoj nupirko iš žydo "Ka-
nitol" kino teatrą. Kitas
žymus kauniečiai nupirko
Klaipėdoj stambią nuosa-
vybę.

Martin Išmetė Iš Automobi- lių Unijos 15 Radikalų

Detroit, Mich. — Pereitą
savaitę Homer Martin, U-
nited Automobile Workers
unijos prezidentas, suspen-
davo 15 tarybos narių už
nesuderinamą su unijos
veikimu veikimą. Suspen-
duotieji tarybos nariai pra-
dėjo triukšmauti.

Sekmadienį, sausio 22 d.
įvyko Plymouth Lokalo 51
susirinkimas, kuriame da-
lvavo apie 2,400 narių. Ta-
me susirinkime kilo skan-
dalas, kuris baigėsi mušty-
nėmis tarp Martino šalin-
ninkų ir oponentų. Policija
įsimašius muštynes likvi-
davo. Unija priėmė rezol-
uciją užgriaujančią Marti-
no politiką.

Martino oponentai nepa-
tenkinti. Jie sako kad rez-
oliucija priimta su polici-
jos pagalba.

Abi pusės ruošiasi sei-
man, kuris įvyks kovos
mėnesį. Martino oponentai
tada užvesti būlą prieš
Martiną ir jo šalininkus.

Reikia pažymėti, kad Ho-
mer Martin yra griežtai
nusiteikęs prieš komunistus,
ir jis nori juos visus,
kurie yra įsibrovę į vado-
vybę, iššluoti lauk iš uni-
jos.

Gaila, kad darbininkuose
nėra sutarimo, oet ka gali-
ma daryti su komunistais,
kurie jokio padarumo. tei-
singumo nesilaiko, kurie
viską nori nukreipti į ko-
munistinį režimą.

Maskva, Rusija, sausio 23 — Penktadienį, sausio 20 d. sovietų teismas nu- baudė vieną vyriausią me- chaniką 6 mėnesiams į sunkiųjų darbų kalėjimą už tai, kad jis nebuvo už- tektinai griežtas su darbi- ninkais, kuriuos sovietų valdžia vadina "tinginiai", "tranai" ir kitoki. Dirbtu- vės vedėjas atleistas nuo pareižių. Trisdešimt dar- bininkų ir viršininkų bus teisiama už "neveiklumą", "tinginavimą".

Sovietų komisarių val-
džia, išleisus dekretu įsta-
tytą prieš darbininkus,
pritaiko visiems sau nepa-
geidaujamiems asmenims.
Tai naujas būdas sunaikinti
neištikimusius asmenis
Stalino režimui.

Darbininkai, kurie save
smerkia, turi griežtai pro-
testuoti prieš toki darbi-
ninkų terorizavimą sovietų
Rusijoje. Nėra kitos valsty-
bės kaip Rusija, kur darbi-
ninkai taip būtų skriaud-
žiami ir terorizuojami.

Lietuvos — Lenkijos
prekvba prasidės nuo sau-
sio 21 d. Į Lenkiją vyks ir
iš ten atvyks visa eilė biz-
nierių bei pirklių. Nuo vas-
1 d., numatoma, bus lais-
vai platinama Lietuvoje
lenkų spauda.

Valdžios įstaigose daro-
mi ir kiti pakeitimai. Kai
kas sako, kad tos permai-
nos rodo nacių silpnėjimą.

Hitleris "Valo" Valstybines Įstaigas

Pašalino Valstybinės Bankos
Prezidentą

Berlynas, Vokietija —
Pereitos savaitės pabaigo-
je Vokietijos diktatoriaus
Hitlerio įsakymu pašali-
nas valstybinio banko pre-
zidentas Dr. Hjalmar
Schacht, žinomas vokiečių
finansierius, kuris sekmin-
gai išlaikė Vokietijos fi-
nansus. Tais pačiais iš-
pareiguo du buvusio prezi-
dento Schacht pagalbinin-
kus. Valstybinio banko
prezidentu paskirtas Dr.
Funk.

Valdžios įstaigose daro-
mi ir kiti pakeitimai. Kai
kas sako, kad tos permai-
nos rodo nacių silpnėjimą.

Hitleris Pasirašė Sutartį
Su Franco

Berlynas, Vokietija —
Šiomis dienomis diktato-
rius Hitleris pasirašė taip
vadinamą kultūrinę sutar-
tį su Ispanijos nacionalis-
tų vadu gen. Franco.

Ispanijos Radikalų Valdžia Išvežė 45 Tonų Aukso-Si- dabro

Barcelona, Ispanija — I-
spanijos radikalų - lojalistų
valdžia išvežė į Prancūziją
45 tonų aukso ir sidabro.
Toji valdžia sako, kad tuo
turtu atsilgins užsieniui
už karo ginklus ir amuni-
ciją.

Jung. Valstybių radikalai
reikalauja, kad valdžia nu-
imty embargo (draudimą)
siųsti karo ginklus ir amu-
niciją Ispanijos radikala-
ms. Kam reikalauja, kad
Ispanijos radikalai ir taip
gautų užtektinai ginklų ir
amunicijos, kad net reikia
45 tonų aukso ir sidabro už
juos atlyginti. Tos radika-
lų grobis jau nebe pirmą
kartą vežamas iš karo nu-
teriotos Ispanijos. Nesiste-
bėjime, kad Ispanijos ra-
dikalių valdomoje teritori-
joje žmonės neturi duonos
ir badauja, nes radikalų
valdžia nesirūpina žmonė-
mis, bet karo ginklais ir a-
municija, ir juos gauna už-
tektinai iš užsienio.

Nacių Šnipai Gavo Po Du Metų Kalėjimo

Cristobal, Kanalo Zona,
sausio 23 — Federalis teis-
mas nuteisė du vokiečių
šnipus, Hansui Heinrich ir
Ernst Kuhrig ir paskyrė
bausmę po 2 metus ir kalė-
jimą. Jie mėginę neteisėtai
išgauti informacijas apie
Jung. Valstybių apsigyni-
mą.

NUSKENDO 20 TONŲ ORLAIVIS

New York — Patekęs į
audrą didžiulis orlaivis
"Cavalier", Imperial orlai-
vių kompanijos, kelimėje
iš New Yorko į Bermudų.
Tuo orlaiviu važiuo 8 ke-
leiviai ir 5 ūlus nariai.
Dešimtį išsibėję, o trys
dar nežinia kur yra. Visi
išgelbėti buvo 10 valandų
vandenyje.

Saukiamas Pirmasis Lietu- voje Gyvenančių Amerikie- čių Suvažiavimas

Kaunas, sausio 20 d. Lie-
tuvų Amerikiečių Draugi-
ja ruošia pirmąjį Lietuvo-
je gyvenančių amerikiečių
suvažiavimą sausio 24 d.

Iš Vilniaus

Mokyklų Kuratorija už-
darė vienintelę Vilniuje
privalomą lietuvių "Kultū-
ros" Dr. jos mokyklą, kuri
ten veikė 10 metų.

Ispanijos Radikalai Nužudė Šimtus Civilių Žmonių

Nepaliko Nė Vieno Gyvo Kunigo
Sunaikino Bažnyčias

Burgos, Ispanija, sausio
23 — Kada Ispanijos nacio-
nalistai užėmė miestą Tar-
ragoną, Katalonijoje, tai jie
rado baisius darbus, ku-
riuos atliko radikalai-loja-
listai bėgdami iš to miesto.
Radikalai ne tik tame mie-
ste nužudė šimtus civilių
žmonių, bet ir visoje Ispa-
nijoje, kur tik jie turėjo
valdžią.

Vėliausios žinios praneša,
kad kada gen. Franco kariu-
omenė įėjo į miestą, tai
jie rado 385 civilius žmo-
nes nužudytus, iš kurių 55
buvo sužaloti, 24 Tar-
ragona apylinkės mieste-
liuose, o pačiame Tarrago-
na mieste rado 185 nužu-
dytus žmones, ne kareivi-
us, ne mušio metu nužu-
dytus, bet iš keršto nužu-
dytus. Tame mieste ir apy-
linkėje nepaliko nė vieno
kunigo. Daug senelių, ku-
riuos pirma baisiai nukan-
kino, nužudė. Nacionalis-
tai nerado nė vieno mieste-
lio, kur nebūtų pralietas
nekalčių civilių gyventojų
krauju.

PIRMAUSIA NUKANKI- NO, O PASKUI SUŠAUDĖ

Gyventojai pasakoja, kad
Ispanijos radikalai-lojalis-
tai pirmiausia, suėmė sau
nepatinkamą žmogų, jį nu-
kankina, o paskui sušaudė.
Štai Tarragona arkivysku-
nas Manuel Borrass radikalai
suėmė, apliejo jo drabužius
aliejumi ir kartu su kitais
devyniais žmonėmis Mont-
blanch mieste, rugsėjo 15,
1936 m. suėdino.

Radikalai - lojalistai su-
ėmė Karlistų prezidentą T.
Cayla kankino kalėjime, o
paskui atvedė į radikalų
valdžios centrą, parapijos
bažnyčia, baisiai sužalojo
ir paskui ištempia į aikštę
sušaudė.

Radikalai - lojalistai iš
43 bažnyčių devyniolika a-
napišė ir ju vidu išardė.
Visos bažnyčios prieš uži-
mant Tarragoną, sako na-
cionalistai, buvo radikalų
išdraskytos ir šventenybės
išniekintos.

Valls miestelyje nužudyta
42 civiliai asmenys, iš ku-
rių dauguma kunagai ir
vienas 18 metų vaikas.

Kituose miesteliuose ra-
dikalai taip pat nužudė ne-
mažai civilių gyventojų.
Tokio barbarizmo turi būti
pasakius nėra matęs, koks
dabar yra radikalų Ispani-
joje ir Rusijoje.

ISPANIJOS NACIONALISTAI UŽĖMĖ EILĘ SVARBIŲ PO- ZICIJŲ KATALONIJOJ

Artinasi Barcelonos Miesto

Hendaye, Prancūzijos-I-
spanijos rubežius, sausio 23,
— Ispanijos nacionalistų
kariuomenė užėmė svarbi-
bius miestus: Igualada,
Villafranca del Panades,
Villanueva y Geltru ir ki-
tus, ir smarkiai žygiuoja į
Barceloną. Radikalai Barce-
lonos apylinkėse savo
tvirtovius neatlaikė. Buvo
priversti trauktis į Barce-

loną. Barcelonoje radikalų
valdžia įsakė visoms mote-
rims ir merginoms nuo 14
metų amžiaus iki 55 eiti
kasti apkasus mieste. Visi
vyrai vaikinais ir vaikai pa-
imti į kariuomenę. Už ma-
žiausį pasipriešinimą su-
šaudo.

Ispanijos nacionalistai iš
Burgos praneša, kad nuo
gruodžio 23 d., kada jie
pradėjo smarkią ofensyvą
Katalonijoje 500 miestelių,
kurie apima 15,000 ketvir-
tinių mylių plotą, ir paė-
mė ir nelaisvę apie 60,000
radikalų kareivių. Nacio-
nalistams beliko tik apie
20 mylių į Barceloną. Na-
cionalistai neina iš vienos
pusės į Barcelona, bet bai-
gia anspėti iš visų pusių.
Eina gandai, kad radikalų
valdžia jau pabėgo iš Bar-
celonos orlaiviais. Vieni
pabėgo į užsienius, o kiti į
Madridą ir Valencia. Ka-
riuomenė taip pat likus be
stiprios vadovybės.

Klaipėdos Krašte Plečiamas Nacionalsocializmas

Klaipėda, sausio 20 d.
Gyventojų sudvytojas dr. Neu-
manas darbininkų susirinkime
pareiškė, kad Kultūr-
verbandas perims funkcijas,
kurios Vokietijoje yra
atliekamos nacionalsocia-
listu. Neumanas partijos
smogikai propaganda plė-
čia krašte nacionalsocia-
lizmą.

Seimui Patiekti Septyni Nauji Įstatymų Projektai

Kaunas, sausio 29 d. —
Valstybės prezidento aktu
Seimo nepaprastuosios ses-
ijos darbotvarkė papildy-
jėktais.

— Klaipėdoj prieš pat šventes nuskendo kontrab- das. motorlaivis "Polo", vežęs 3,000 litrų kontr. spi- rito. Spiritas išvilktas į krantą, vienas kontraban- dininkas sulaikytas, vie- nas, matyti, pabėgęs, o ki- tas nuskendęs.

VAŽIUOKITE LIETUVON Per DARBININKŲ LAIVAKORCIŲ AGENTURĄ

366 W. BROADWAY, NEW YORK, N.Y.
TEL. JOHNSON 2680.

IVAIRIOS ZINIOS

Kun. Coughlin Permato Pavojų Jung. Valstybėms

Detroit, Mich., sausio 23. — Vakar kun. Charles E. Coughlin plačiai kalbėjo apie pavojų, kuris paeina dėl nedarbo Jung. Valstybėse. Jis pareiškė, kad radikalės priemonės nėra gyduolės prieš radikalų priemonės sugriauti šios šalies demokratiją. Dešimtis milijonų bedarbių yra varge ir nelaimėje ir dvidešimtis milijonų darbininkų gyvena iš pašalpu. Bedarbiai yra radikalų įrankis griauti šios šalies įstaigas.

Priminė, kad krikščionims — amerikiečiams yra daug sunkumų gauti radio stotis, kurios transliuotų kalbas. Tas pats ir su spauda. Esą tai konspiracija panaikinti laisvę žodžio ir spaudos.

Ispanijos Nacionalistai Svarsto Blokados Klausimą

Burgos, Ispanija, sausio 23. — Ispanijos nacionalistų valdžia sudarė tribūną, kuris svarsto kaip sulaukyti užsienių laivus Ispanijos vandenynė, kuriais užsienis pristato karo reikmenų Ispanijos radikalams.

Ispanijos nacionalistų valdžia sako, kad šiomis dienomis dvidešimtis du tankai ir keliolika laivų su karo reikmenimis atlaukė iš Prancūzijos ir radikalų kontroliuojamą Ispaniją pereitą penktadienį.

Prezidento Žmona Gavo Dovanų Iš Radikalų Ispanijos

Berlynas, Vokietija, sausio 23. — Nacių spauda išskėlė viešai, kad Ispanijos radikalai pasiuntė prezidento Rooseveltui žmonai gražią istorinių paveikslų, kurie buvo Ispanijos muziejuose, kaip dovaną nuo Ispanijos radikalų — lojalistų. Prezidento žmona Rooseveltienė tas dovanas priėmė.

Spauda įrodinėja, kad ponios Rooseveltienės tas dovanas gavo už suteiktą ir teikiamą paramą Ispanijos radikalams. P. Rooseveltienė ir šioje šalyje itariama kaip rėmėja radikalų judėjimo.

DR. KARVELIS — DARBO STOVYKLOJ

Kaunas — Dr. Karvelis, įžymus mūs: tautos vadas, buvęs ministeris, tautininkų valdžios ištremtas ir tebėra darbo stovykloje. Dirbti ten esantiems per parą tenka, kaip rašo "L. Aidas" 8 val. 30 min., kitas laikas skiriamas poilsui, valgiui, susitvarkyti, patikrinimui ir k. Knygos ir laikraščiai skaityti bei klausytis radijo leidžiamą sekmadieniais ir šventadieniais. Draudžiama dienos metu gulti ir sėdėti ant lovos, darbo ir nakties poilsio metu kalbėtis. Lan-kyti gali artimieji giminės — tėvai, žmona, broliai, džiama su žinia stovyklos Laiskai susirašinėti leiviršininko. Taip pat su stovyklos viršininko žinia leidžiama pirkti maisto. Dabar darbo stovykloje yra apie 80 žmonių, o sutilpti ten galėtų daryti tiek, taigi susikimšimo nėra. Nu- baustieji paskirstyti pagal darbo rūšis. Dr. Karveliui tenka skaldyti malkas; ne lauke, o pastogėje. Įstaigos Varnių konc. stov. viršinė vedėjo padėjėjų yra buv. ninkas p. Rudaitis.

Senato Komisija Pritaria Nukirsti 150 Milijonų Dolerių

Washington, D. C. — Senato Pagelbinė Komisija 8 balsais prieš 3 nutarė nukirsti 150 milijonų dolerių WPA viešiemis darbams. Atstovų butas jau yra nubalsavęs tą sumą nukirsti. Senato lėšų komisija pritaria nukirsti, bet ji siūlo kaipurais pataisas, būtent, kad nuo WPA darbų nebūtų atleista daugiau nei 5 nuošimtis iki bal. 1 d. kad jeigu skiriamų pinigų neužtektų iki liepos 1 d. tai prezidentas gali kreiptis į Kongresą, prašydamas, kad paskirtų daugiau.

Prez. Roosevelt reikalauja skirti \$875,000,000 WPA darbams, bet Kongresas yra nusiteikęs prarasti tik 725,000,000 dolerių.

Veikloje ir stiprioje jaunystėje yra įrašyta ilga ir laiminga senatvė.

Kaip matyti, laivyno persvara labai žymi pirmųjų dviejų, bet jei pridėti laivyną Japonijos, tai toji persvara išsilygina. Šiuo metu italų — vokiečių blokas yra du kart stipresnis, negu prancūzų — anglų. Laikas veikia Anglijos ir Prancūzijos naudai, nes jos tik neseniai ėmė smarčiai ginkluotis, kad jėgas galėtų išlyginti.

Dėl to dabar ir yra tokia nerami tarptautinė padėtis, nes niekas negali žinoti, ar bus karas nustumtas tolyn, kol anglai su prancūzais dar labiau sustiprės, ar to nebus laukiamas.

Valdymas privalo būti liekamas piliečių naudai, nes tie, kurie turi valdžią, ja yra gavę tam, kad užtikrintu bendrą gerą (Leon XIII, enc. Imm. Dei, II, 21).

Valdymas privalo būti liekamas piliečių naudai, nes tie, kurie turi valdžią, ja yra gavę tam, kad užtikrintu bendrą gerą (Leon XIII, enc. Imm. Dei, II, 21).

Valdymas privalo būti liekamas piliečių naudai, nes tie, kurie turi valdžią, ja yra gavę tam, kad užtikrintu bendrą gerą (Leon XIII, enc. Imm. Dei, II, 21).

Valdymas privalo būti liekamas piliečių naudai, nes tie, kurie turi valdžią, ja yra gavę tam, kad užtikrintu bendrą gerą (Leon XIII, enc. Imm. Dei, II, 21).

Valdymas privalo būti liekamas piliečių naudai, nes tie, kurie turi valdžią, ja yra gavę tam, kad užtikrintu bendrą gerą (Leon XIII, enc. Imm. Dei, II, 21).

Valdymas privalo būti liekamas piliečių naudai, nes tie, kurie turi valdžią, ja yra gavę tam, kad užtikrintu bendrą gerą (Leon XIII, enc. Imm. Dei, II, 21).

Valdymas privalo būti liekamas piliečių naudai, nes tie, kurie turi valdžią, ja yra gavę tam, kad užtikrintu bendrą gerą (Leon XIII, enc. Imm. Dei, II, 21).

LIETUVOS PAJŪRY. Baltijos bangos į krantą išmeta daug jūros žolių, kurias žvejai naudoja savo smiltingoms dirvoms patręsti. Čia matome žveją, jūros žolės berenkantį.

Didž. Europos Valstybių Karinis Pajėgumas

Kai šiandien apie karus daug kalbama, o apie pasirušimimus dar daugiau, svarstų pažvelgti į dabartinį stiprumą lyg dviejų priešingų galybių.

Iš vienos pusės yra anglų — prancūzų blokas, iš antros pusės — vokiečių — italų.

Reguliarios prie ginklo kariuomenės laiko: Prancūzija — 700 tūkstančių karių;

Anglija — 120 tūkstančių;

Italija — 700 tūkstančių;

Vokietija — 900 tūkstančių.

Vadinas, pirmos dvi valstybės laiko paruošė kiekvienam momentui 820 tūkstančių karių, o antrosios dvi — 1 milijoną 600 tūkstančių. Vadinas, antrųjų persvara 780 tūkstančių.

Kariški lėktuvai Prancūzija pirmos linijos lėktuvų turi 1200, o iš viso 3400;

Anglija — pirmos linijos 1700, o iš viso 5000;

Italija — pirmos linijos 1700, o iš viso 5000;

Vokietija — pirmos linijos 2600, o iš viso 6500.

Paskutinės dvi valstybės turi 3000 kariškių lėktuvų daugiau, negu pirmosios.

Jūrų kariškas laivynas Prancūzija turi 6 šarvuotus; 17 kreiserius; 61 naikintoją; 78 povandeninius laivus;

Anglija — 15 šarvuotų; 59 kreiserius; 161 naikintoją; 54 povandeninius laivus;

Italija — 4 šarvuotus; 25 kreiserius; 112 naikintojų; 87 povandeninius laivus;

Vokietija — 5 šarvuotus; 6 kreiserius; 22 naikintojų; 43 povandeninius laivus.

Kaip matyti, laivyno persvara labai žymi pirmųjų dviejų, bet jei pridėti laivyną Japonijos, tai toji persvara išsilygina.

Šiuo metu italų — vokiečių blokas yra du kart stipresnis, negu prancūzų — anglų.

Laikas veikia Anglijos ir Prancūzijos naudai, nes jos tik neseniai ėmė smarčiai ginkluotis, kad jėgas galėtų išlyginti.

Dėl to dabar ir yra tokia nerami tarptautinė padėtis, nes niekas negali žinoti, ar bus karas nustumtas tolyn, kol anglai su prancūzais dar labiau sustiprės, ar to nebus laukiamas.

Valdymas privalo būti liekamas piliečių naudai, nes tie, kurie turi valdžią, ja yra gavę tam, kad užtikrintu bendrą gerą (Leon XIII, enc. Imm. Dei, II, 21).

Valdymas privalo būti liekamas piliečių naudai, nes tie, kurie turi valdžią, ja yra gavę tam, kad užtikrintu bendrą gerą (Leon XIII, enc. Imm. Dei, II, 21).

Valdymas privalo būti liekamas piliečių naudai, nes tie, kurie turi valdžią, ja yra gavę tam, kad užtikrintu bendrą gerą (Leon XIII, enc. Imm. Dei, II, 21).

Valdymas privalo būti liekamas piliečių naudai, nes tie, kurie turi valdžią, ja yra gavę tam, kad užtikrintu bendrą gerą (Leon XIII, enc. Imm. Dei, II, 21).

Valdymas privalo būti liekamas piliečių naudai, nes tie, kurie turi valdžią, ja yra gavę tam, kad užtikrintu bendrą gerą (Leon XIII, enc. Imm. Dei, II, 21).

Valdymas privalo būti liekamas piliečių naudai, nes tie, kurie turi valdžią, ja yra gavę tam, kad užtikrintu bendrą gerą (Leon XIII, enc. Imm. Dei, II, 21).

Vilniui Vaduoti Sąjungos Likvidacija Truks Ligi Birželio Mėn. 1 d.

Kaunas — Vidaus reikalų ministras sutiko, kad Vilniaus vaduoti sąjungos centro ir skyrių likvidacija truktų ligi birželio m. 1 dienos.

VVS centro ir skyrių turas bus perduotas šaulių sąjungos vadovybei ir jos padaliniais. Vilniaus geležinio fondo lėšas greičiau perduos ginklų fondui.

Vengrai Darys Žemės Reformą

Vengrų vyriausybė nori sunaudoti pusę milijono hektarų žemės sudaryti nedidelius ūkiams. Šioji žemės reforma bus įvykdyta per 10 metų. Bus paliesi žemės savininkai, žydai, kurie turi daugiau kaip pusantro šimto hektarų žemės, ir tie savininkai, kurie yra svetimšaliai. Pagaliau, kiek vėliau, bus prieita ir prie stambiųjų žemės savininkų aristokratų, taip kad per 10 metų žemės reforma palies dešimtąją stambiųjų žemės savininkų dalį.

Iš Vokietijos Tremia Lietuvos Žydus

Vokietijos valdžia neparengia gyvenantiems Vokietijoje Lietuvos žydams leidimus gyventi Vokietijoje ir nustato jiems trumpus terminus išvykti iš Vokietijos.

Viso Vokietijoje esą dar apie 100 žydų šeimų — Lietuvos piliečių, kurių didesnė dalis sugrįš į Lietuvą.

Lenkijoje Ruošama Knyga Apie Lietuvą

Varšuvos lietuvis K. Umbrėnas ruošia spaudai knygą apie Lietuvą. Be kitos medžiagos tilps ir aprašymai apie Lietuvos turizmą, jo sąlygas, galimybes ir pan. Apie turizmą autorių painformavo ir nusitunt medžiagos Lietuvos Turizmo dr. ja.

Rusijoje Baisūs Šalčiai

Maskva — Lenkų telegramų agentūra praneša, kad Sovietų Sąjungoje šaučia nepaprastai dideli šalčiai.

Temperatūra Viduryje Rusijoje yra nukritusi 51 C. laipsnį žemiau nulio.

Kai kuriuose Maskvos kvartaluose dėl šalčių sprogo vandentiekio vamzdžiai. Kursko srityje kaimus puola vilkai.

Sūnus Savo Tėvą Įšventino Į Kunigus

Prancūzijos vyskupas Ortelio šiomis dienomis įšventino savo tėvą į kunigus. Vyskupo tėvui dabar 65 m. amžiaus; jau penki metai, kaip jis našlys. Be dabartinio Stasburgo vyskupo jis turėjo dar 10 vaikų. Žmonai mirus, jis griežėsi teologijos studijai, ir jis buvo toks laimingas, kad kunigystės šventimus galėjo priimti iš savo sūnaus vyskupo rankų.

Kat. Veikimo Centro Valdyba

Kaunas — Į Valdybą vyskupai paskyrė prof. B. Kuraitį, p. M. Galdikiene, Ir. J. Pankauską, dr. Pr. Mantvydą, seserį Augustiną (Ap. Sereikytę) ir dr. J. Leimoną. Dvasios vadu paskirtas kan. Pov. Dogelis. Konferencija išrinko kan. prof. St. Ūsorių gyd. Ragaišienę, adv. J. Katilių, dr. O. Narušytę, kun. St. Ylą ir agr. J. Valatką.

Vokietininkai Superka Viešbučius

Kaunas — Juodkrantėje vokietininkų sukurta b-vė viešbučiams eksploatuoti nupirko liet. Gudačio šeimos net 36 metus administruotą kurhauzą "Kuriteher Hot". B-vė supirkinėja ir kt. viešbučius Neringoje. Vilas nori išnaudoti panašiai, kaip Vokietijoje "Kraft durch Freude" orja.

M. Šalčius Žada Grįžti Į Lietuvą

Keliautojas Matas Šalčius, kuris paskutiniiais metais gyveno Argentinoje ir redagavo tautin. savaitraštį "Išvien", gegužės pabaigoje susirgo ir išvyko gydytis į Argentinos vakarus. Dabar M. Šalčius gyvena Tucumano provincijoje. Jo sveikata žymiai pasitaisiusi, ir jis žada grįžti į Lietuvą.

MEDUS

Grynas bičių medus, kurį bitės sunėšė iš žydinčių javų, gėlių, pievų ir medžių yra tikras vaistas. Taigi, įsigyk kvortą medaus ir gerk jį su arbata ar kava vietoje cukraus. Kas vartoja medų — to slogos nevalgina. Kvorta kainuoja tik 75c. Jo galite gauti "Darbininko" adm. 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Kiek Yra Pasaulyje Žydų

Oficialios žydų statistikos nėra, todėl negalima žinoti tikro izraelitų skaičiaus. Tik tiek galima konstatuoti, kad per pastaruosius penkiasdešimt metų žydų emigracija yra labai didelė iš Europos į Jungtines Amerikos Valstybes. Pagal atskirų valstybių oficialias statistikas, žydų pasaulyje yra apie 17 milijonų, kas sudaro 0,8 proc. visų žemės gyventojų; 10 milijonų gyvena Europoje, 5 mil. Amerikoje, 1 mil. Azijoje, 670,000 Afrikoje ir apie 30.000 Okeanijoje. Palestinoje žydų tėra 410,000. Lietuvoje žydų yra apie 154,321.

Prieš 50 metų žydų pasiskirstymas pasaulyje buvo toks: Europoje 88,4 proc. Amerikoje 3,3 proc., Azijoje 4,1 proc., Afrikoje 3,6 proc., Okeanijoje 3,0 proc. Dabar Europoje žydai sudaro 1,95 procentus visų europiečių gyventojų skaičiaus. Kitose pasaulio dalyse žydai sudaro labai menką procentą viso gyventojų skaičiaus: Azijoje 0,8 procentus, Afrikoje 0,44 proc., Australijoje 0,28 procentus.

Tankiausiai žydų apgyventas rajonas Europoje yra nuo Baltijos jūros iki Juodųjų jūrų, ketvirtajame tarp Leningrado, Rygos, Vienos ir Rostovo prie Dono, gyvena per 8 milijonus žydų. Kitaip sakant, pusė viso pasaulio žydų.

— Gelvonų val., Ukmergės apskr. taip pat išsiplatinę kaulių raudonligė. Kiaulės skiepijamos. Jei laiku neįskiepijamos — padėsia.

Naujos Anglijos Lietuvių Katalikų Seimelis

Vasario 22 d. š. m., (Jurgio Washingtono gimtadienyj), Naujos Anglijos Lietuvių Katalikų Seimelis įvyks Šv. Kazimiero liet. parapijos salėje, 41 Providence St., Worcester, Mass.

Seimelis prasidės iškilmingomis pamaldomis ir po pamaldų tęsis dienos programa. Pakviesti ir kviečiami referantai, kurie kalbės bei skaitys įvairiomis temomis neilgus, bet turiningus referatus.

Tvarka nustatyta maždaug sekanti:

9 val. ryto, iškilmingos Šv. Mišios. Pamaldų tvarką ir celebrantą bei pamokslininką numatys ir kviečia Šv. Kazimiero par. liet. klebonas kun. Augustinas Petraitis.

10:30 val. ryto atidarymas Seimelio ir pradžia darbo programos.

12 val. pietūs.

1:30 val. po pietų prasideda antroji sesija.

REFERATAI ir REFERENTAI:—

- 1) "Religija ir Politika", — Adv. B. Sykes (20—30 min.)
- 2) "Lietuvės Katalikės Moters Veikla", Mok. L. Šukiūtė (10—15 minučių).
- 3) "Ar Įmanoma Lietuvių Be Lietuvių Kalbos" — Studentas Antanas Skirius (20—30 minučių).
- 4) "Prof. Dovydaitis — Spauda — "Darbininko" Reikalai", — Kun. K. Urbonavičius (20—30 minučių).
- 5) "Vilnius ir VVS", — A. F. Kneizys (10—15 minučių).
- 6) Rezoliucijos.
- 7) Diskusijos. (Diskusijos galės būti po kiekvieno referato skaitymo bei pranešimo. Seimelis galės pakeisti sulig savo nuožiūra, kas tik bus reikalinga).

Visos katalikiškos idėjinės ir pašalpinės bei bažnytinės draugijos ir kuopos prašomos išrinkti kuodaučiausiai atstovų iš visos Naujos Anglijos kolonijų į Katalikų Seimelį, kuris įvyks, kaip minėta vasario 22, (Pelenų dienoj), Šv. Kazimiero par. (Worcester, Mass.) salėje. Seimelis bus vienas iš įdomiausių. Bus svarstomi gyviausi mūsų veiklos klausimai.

Į Seimelį kviečia rengėjai: Lietuvių R. K. Federacijos Naujos Anglijos Apskričio Valdyba ir klebonas kun. Augustinas Petraitis.

Kun. A. Petraitis, Šv. Kazimiero liet. par. klebonas Antanas Zaveckas, Pirmininkas Jonas Kumpa, Vice-Pirmininkas Andriejus Pinelis, išdininkas Benediktas Jakutis, sekretorius.

Klaipėda

SEIMELIS SUPIRKINĖS ŽYDŲ TURTUS?

Daugumas žydų, kurie palieka Klaipėdą, turi šio-ki ar tokį turtą. Išvažiuodami žydai stengiasi savo turtus parduoti. Gana daug namų ir sklypų iš žydų nupirko vietos vokiečiai, tačiau dar daug nejudomo turto žydai nespėjo likviduoti.

Kadangi vietos bankai sklypų ir namų pirkimui jau nebeduoda kreditų, tai seimelio prezidiumas nutarė kreiptis į seimelio tarybą ir prašyti paskirti tam tikrą sumą kreditų, kad būtų galima įsigyti turtus ir seimeliui.

Estijos Ūkininkams Siūlo Įvesti Pensijas

Estijos vaikų skaičius paskutiniiais metais žymiai sumažėjo ir kaime. Estijoje, ypač pietinėje dalyje tėvai per daug vėlai perleidžia vaikams savo ūkius. Sūnus dažnai pasidaro ūkininkas jau susilaukę 40—50 metų ir ligi to laiko neveda. Todėl yra siūloma įvesti Estijoje senų ūkininkų pensionavimą, iškeltą pavyzdžiui Suomijoje, kur pradedant naujais metais ūkininkai bus pensionuojami taip pat, kaip kitų profesijų darbuotojai. Ūkius turėtų paveldėti tikrai tie sūnūs, kurie tikrai verčiasi žemės ūkiu. Jei ūkininkas tam tikro amžiaus pasiekęs neturi palikuonio, viešoji nauda reikalauja, kad jis nustotų toliau valdyti ūkį.

Lietuviai Tautų Katile

Kas Laukia 40,000 Mūsų Išeivių? Žiauri Dabaritis Ir Ruškanos Ateities Perspektivos

Argentinos kolonijoje daugiausia lietuvių Argentinos sostinėje Buenos Aise (tarp 10 — 25 tūkstančių), Berisse (apie 3 tūkst.), Rosario (tarp 500 ir 800 žm.), Kordobaj (apie 300 žm.), Komodoro Rivadavia (apie 250 žm.), Santa Fe (200 žm.), Tukumane (100 žm.), Patagonijoje Sarmiento apylinkėse (60 žm.) ir po keletą žmonių ar bent po vieną yra visose Argentinos provincijose, visuose žymesniuose miestuose, miesteliuose ir stotyse. Iš viso Argentinoje skaitoma iki 40 tūkstančių lietuvių.

Iki 1929 m. Buenos Aires miestas savo biuleteniuse skelbė statistinius ateivių duomenis, kuriuose buvo lietuvių išskirti, bet nuo tų metų kažin kodėl paliauta lietuvių ir kitų mažesnių tautų išeiviai skelbti atskirai. Be to ta oficialinė lietuvių statistika yra labai netobula, nes joje tautybės sutapatinama su pilietyste ir dėl to atvykę iš Vilniaus ir Seinų krašto lietuvių yra įrašomi lenkais, iš Vokietijos — vokiečiais etc. O visų tų lietuvių čia yra gana, ypač iš Vilniaus krašto.

Vis daugiau ir daugiau atsiranda lietuvių atkeliavusių čionai iš Lietuvos, kurie save vadina "argentinai" ir darosi Argentinos piliečiais. Tai paskatino ypač užpildyti metais išleistas negudrus įstatymus, atimant Lietuvos pilietybę iš visų lietuvių, kurie ilgiau kaip du metus nėra pratęse savo užsienio pasų. Tas įstatymas, jei nebus vykdomas, graso 80% Argentinos lietuvių netekti Lietuvos pilietybės ir atbaityti nuo savo tautos.

Apie Argentinoje gimusių mūsų ateivių vaikus nėra ko ir kalbėti. Jie visi, tik su rečiausiomis išimtimis, vadina save argentinai, tarp savų nemėgsta laikytis, dažnai plūsta tėvus už kalbėjimą lietuviškai, pravardžiuoja juos "gringomis" ir kitaip ir patys demonstratyviai kalba vietine kalba, nors ir moka ar supranta lietuviškai. Ir toki yra vaikai net daugumo vadin. "veikėjų", nekalbant jau apie paprastus piliečius. Kaip pavyzdį galima nurodyti "didžiausios" Argentinos lietuvių organizacijos, tik neseniai pasiekusios šimto narių, "Susivienijimo Lietuvių

Argentinoje" — veikėjų vaikus, kurių veikė ne vienas nekalba lietuviškai.

Dėl tokio nepaprastai greito nutautinimo yra kalta gatvė, kaip ir Šiaurės Amerikoje, vietos mokykla, kuri visai kalba į galvą vaikams svetimų kalbų neapykantą, vietos gyventojai ypač italai ir ispanai ateiviai, kurie visai niekina mažesnių tautų šalis, gyventojus, kalbą ir t. t. Bet daugiausia yra kalti patys tėvai — lietuvių. Nors po kariniais ateiviai į čia atvyko jau iš Nepriklausomybės, bet tautinis jų susipratimas yra silpnas, kaip prieškarinių laikų. Šie tėvai, sulaukę vaikų, užot juos pratinę pirmuosius žodžius tarti savo tėvų ir motinų kalba, kalbina vietine laužyta tarmėmis, kad lietuviškai vaikas ir "taip pramoks" nusiklausydami iš jų pačių, kaip prieš karą, kad manė kai kurie tėvai ir Lietuvoje, reikalaujami savo vaikus mokyti rusiškai, lenkiškai, vokiškai ir kitaip. Bet čia vaikas, išmokęs pirmiausia švabaldžiūti vietos kalba ir pamėginęs gatvės

gyvenimo, daugiau nenori kalbėti savo tėvų kalba. Neretai po tokio staigaus atšildymo nušaldytoje vietoje ištraukia pūslės. Nušaldytą vietą smarkiai skauda, ji parauduoja ir patinsta. 2. Prie nušaldytos vietos dėti kompresus su labai šaltu vandeniu, tolei, kolei nušaldyta vieta pati atšils. 3. Šitaip nušaldytą vietą atšildžius, reikia ją aptepti boro vazelinu ir šiltai aprišti. 4. Saugoti nuo šalčio nes tokia — jau šalčio užgauta — vieta daug lengviau nušala.

Pirmoji pagalba esant 2 nušalimui — oda pamėlynusi apšerkšnojusi: 1. Nelankstyti nušaldytos vietos (pav. ausies — pirštų ir t. t.), nes sušalusi oda gali nulūžti. 2. Dėti sniegą arba labai šaltą vandenį tolei, kolei nušaldyta vieta pati atšils. Geriau nušaldytą vietą įmerkti į labai šaltą vandenį. Nepartartina nušaldytą vietą trinti sniegu, nes lengvai galima nutrinti — nuplėsti odą. 3. Dėti kompresus su 3% peldolio tepalu. 4. Saugoti tokią vietą nuo šalčio, nes ją ir nuo mažausio atšalimo smarkiai gelia ir skauda.

Esant 3 laipsnio nušalimui, pagalba teikiama taip pat kaip ir antrojo laipsnio nušalimui.

APALPUSIO NUO ŠALČIO GAIVINIMAS

1. Kuogrečiausiai inešti į vėsia patalpą. Nešant lenkstyti sąnarių, nes jie gali, nuo sušalimo, nulūžti. 2. Atsargiai, bet skubiai surengti ir trinti visą kūno paviršių rankšluostiais sumirkintais labai šaltame vandenyje. Netrinti tų vietų, kurios yra suledėjusios. 3. Pradėjus sušalusiam kiek atsigauti, jis įnešamas į šaltą patalpą ir trinamas toliau šaltu vandeniu, kol visai atšaus. 4. Suledėjusias vietas atšildoma taip, kaip ankščiau nurodyta. 5. Atgaivinusi sušalusi, reikia paguldyti į labai šaltą patalpą, labai šil-

tai apkloti ir duoti šiltų gėrimų: kavos, arbatos, saldaus — šilto pieno ir t. p. Jei atgaivintasis jaučiasi labai blogai — kviesti gydytoją. Neužmirškime! Išigėrę bet girti daug lengviau sušala, nusišaldo ausis, nosį, kojas bei rankas, negu blaivūs. Neužmirškime, kad esant dideliui šalčiui, lauke, negalima liesti plikom drėgnoms rankoms jokių geležinių ir metalinių daiktų, nes drėgna ranka prie jų, nuo šalčio, prilimpa — gali šalti, reikiai paguldyti į labai šaltą patalpą, labai šil-

Nauji Bandymai Žmonėms Atjauninti

Iš Paryžiaus "Paris Soir" praneša, savo rūšies sensacija, apie Dr. Raulo Mayo naujus atradimus žmogaus atjauninimo srityje. Iki šiol, kaip žinoma, atjauninimai buvo vykdomi operacijomis kelių įskiepijant tam tikras kito žmogaus liaukas. Prancūzų mokslininkas paneigia šį metodą ir sulygina jį su medžių skiepijimu. Nė vienas daržininkas neskiepija, pvz., vyšnios į obelį, o tai pat nevartoja senų šakų, bet tik tai tos pačios medžio rūšies ir jaunus pumpurus. Todėl ir žmogų atjauninti tenka panašiai

elgtis. Geriausi vaisiai bus gauti tada, jei bus vartojami jaunų žmonių arba vaikų skiepai. Negvvi gimę vaikai galėtų būti gera medžiaga. Tačiau čia atsiranda tam tikra kliūtis, nes pagal įstatymus mirę vaikai gali būti vartojami mokslo tyrimams tik po 24 valandų, bet per tą laiką jau atkrinta klausimas, ar reikalingi atjauninimui vaikų kūno audiniai betinka transplantacijai. Kol tas įstatymas nebus pakeistas, tai negalima bus išmėginti ir šito naujo būdo žmonėms atjauninti.

Naujai pastatytas Kauno miesto Savivaldybės garažas autobusams stovėti ir remontuoti.

VDV.

BLAIVININKŲ SUSIVIENYMO CENTRO VALDYBA

Kun. J. J. Jakaitis, MIC., Dvasios Vadas; Kun. P. Juškaitis, — Pirmininkas; P. Mankus — I Vice-Pirmininkas; A. Skirius — II Vice-Pirmininkas; V. J. Blavackas — Raštininkas, 7 Mott St., Worcester, Mass.; O. Sidabrienė — Izdinkė, 6 Commonwealth Ave., Worcester, Mass.; J. Svirskas ir A. Zaveckas — Izdo Glo-bėjai. "Darbininko" Redakcija veda Blaivybės Skyrių.

Pirmas Degtindarys

L. TOLSTOJUS
Vertė K. SAMAJAUSKAS
Sešių Veiksnių drama

(Tęsinys)

Liucipierius. Gerai. Tik atsimink, jei tu per tris metus užriekie neatidirsi, aš liepsiu tau kailį nulupti.

Čikinkų vėlinukas. Per tris metus visi bus mano naguose. Liucipierius. Gerai. Po trijų metų aš pats atvyksiu pažiūrėti. (Uždanga).

TREČIAS VEIKSMAS

(Svirnas. Stovi su rugiais maišais).

Pirmas paveikslas

Bernas vėlinukas (pilsto grūdus, čikinkas nešioja). Septintas.

Čikinkas. Kiek pūrų?

Bernas (žiūri į užrašus ant durų). 26 pūrai pilni ir 27-tam septintasis grūdis.

Čikinkas. Viskas netilps. Svirnas pilnas.

Bernas. Sužarstyk gerai, sutalpinsi.

Čikinkas. Netilps. (Nešasi grūdus).

Antrasis paveikslas.

Bernas. (Vienas. Nusiima kepurę. Kyšo ragai). Dabar negreit grįš. Reikia ragus sutvarkyt. (Tvarko ragus). Ir nusiaut prie jo nagalia. (Ištraukia kojas iš batų. Matyt arkliai nagos. Atsideda ant slenkščio). Jau treti metai eina. Artinasi atskaitymo laikas. Rugių nėra kur dėti. Liko tik paskutinį dalyką išmokyt. Tuomet tegu pats Liucipierius ateina pažiūrėti. Bus ką parodyt. Atsilygins jis man už riekę. (Ateina kaimynas).

Trečias paveikslas

Bernas (paslepia ragus).

Kaimynas. Labą dieną!

Bernas. Labą dieną.

Kaimynas. Kur šeiminkas?

Bernas. Nuėjo aruodo žarstyti. Netelpa.

Kaimynas. Tai užderėjo jums!

Nėr kur pilti. Mes visi stebimės, koki puikūs javai pas tavo šeiminką jau antri metai užauga. Lyg ji kas mokytų. Pernai sausmetis buvo, pelkynėje pasėjo. Pas žmones išdegė, o jūsų pilnas kiojimas. Siemet lietingi metai, tai jis pataikė kalne pasėt. Pas žmones supuvo, o jo rugiai, kai karklai. Ir grūdai, grūdai koki! (Žarsto rankoje ir dedasi į burną).

VALGIŲ GAMINIMAS

Ka tik išėjo iš spaudos Valgių Gaminimo Knyga, kurioje yra daugybė receptų — nurodymų kaip skaniai ir ekonomiškai pagaminti valgius. Taipgi šioje knygoje nurodo kaip galima pasigaminti iš įvairių vaisių vyną. Jos kaina tik \$1.00. Knyga turi 233 puslapius.

Ketvirtasis paveikslas
Čikinkas (išeina su tuščiu gorčiu). Sveiks, kūmai!

Kaimynas. Sveiks. Kaip jūs pataikėte pasėt. Visi žmonės tau pavydi. Kiek rugių prisivežei! Per dešimtį metų nesunaudos.

Čikinkas. Tai tarno nuopelnas. (Rodo į berną). Tai jo laimė. Liepia aš jam vasarą art.

Jis pelkynę išarė. Aš jį išbariau. Bet jis prikabinio mane pasėt. Pasėdėjau ir gerai užderėjo. Siemet ir pataikė, kalne pasėjo.

Kaimynas. Tarytum žinai, kokie metai bus. O aš atėjau puskarčio rugių pasiskolint. Neteikom, vasarą atiduosi.

Čikinkas. Neškis.

Bernas (kumši čikinką). Ne-duok!

Čikinkas. Yra apie ką čia kalbėt. Imk.

Kaimynas. Ačiū. Eisiu maišo atsinešt.

Bernas (į šalį). Vis seno papročio nepameta, duoda. Ne visada manęs klausio. Palauk, neilgai tu davinėsi. (Kaimynas iš-eina).

Penktasis paveikslas

Čikinkas (atsideda ant slenkščio). Dėlo gi neduot geram žmogui?

Bernas. Ką davei, — tai davei. To jau nematysi. Skolint — pakalnėn tarškėt, atsiimt — į kalną tempt. Taip seni žmonės kalba.

Čikinkas. Nėr ko gailėtis. Rugių turim daug.

Bernas. Tai kas kad daug.

Čikinkas. Ne tik iki naujų

isteksim, bet dar dviems metams liks. Kur juos dėt?

Bernas. Kaip kur dėt? Iš tų rugių aš tau tokį gerą daiktą padarysiu, kad tu visą savo amžių neatsidžiaugsi.

Čikinkas. Ką gi tu padarysi?

Bernas. Gėralą padarysiu. Tokį gėralą, kad jei tau jėgų pri-trūks, stiprybės įgysi, jei alkanas būsi, sotus tapsi; jei miegas neims, tuoj užmigi; jei nuobodumas kankins, linksmas pasidarysi; jei baimė apims, drąsos įgysi. Tai koki gėralą aš tau pagaminsiu.

Čikinkas. Meluoj!

Bernas. Aš meluoju! Juk tu irgi nenorėjai tikėt, kaip aš tau a-nuomet sakiau, kad rugius pirma reikia sėti į pelkynę, paskui į kalną. Dabar įsitikinsi. Tu gėralu bus tas pats.

Čikinkas. Iš ko gi tu jį darysi?

Bernas. Iš tų pačių rugių.

Čikinkas. Ar nebus tai nuodėmė?

Bernas. O je! Kokia čia nuodėmė? Juk viskas žmogų pasi-linksminti duota.

Čikinkas. Ir kur gi tu tiek proto įgijai? Kaip pažiūri į tave, tu negudragalviauji, dirbi. Jau du metus pas mane išgyvenai, o rodos, nė sykį, batų tu nenusia-vei. Ir viską žinai. Iš kur sužino-jai?

Bernas. Svetur trunkiausi.

Čikinkas. Tai ir jėgų nuo to gėralo daugiau atsiras?

Bernas. Įsitikinsi. Tas gėralas — visokių gerovių šaltinis.

Čikinkas. Tai kaip mes jį darysim?

Bernas. Daryt lengva, kai ži-nai. Reikia tik katilą gaut ir porą puodų.

Čikinkas. O jis gardus?

Bernas. Saldus, kai medus. Sykį paragausi, per savo amžių su juo nepersiskirsi.

Čikinkas. Argi? Eisiu pas kumą, jis katilą turi. Reikia pa-bandyt.

(Uždanga).

(Bus daugiau)

\$3.00

\$3.00

PASIRINK SAU GERIAUSĮ DRAUGĄ

Geras laikraštis yra kiekvieno žmogaus geriausias Draugas

Dabar visi pripažįsta, kad laikraštis "DARBININKAS" vertas kiekvieno lietuvių tikro draugo vardo.

"DARBININKAS" eina du kartų į savaitę — ant-radieniais ir penktadieniais. Jame rasi naujausias ir teisingiausias žinias, gražiausius pasiskaitymus ir iliustracijas.

"DARBININKAS" rasite daug žinių iš Lietuvos ir Vilniaus krašto.

Dabar eina "Darbininko" vėjus. Vajaus metu "Darbininko" kaina atpiginta:

Metams	\$3.00
Pusei metų	\$1.50
Sykį į savaitę metams	\$1.50

UŽSIENIN:

Metams	\$4.00
Pusei metų	\$2.00
Sykį į savaitę metams	\$2.00

"DARBININKAS"

366 W. Broadway

So. Boston, Mass.

LIETUVA
Jūs keliausite greitai ir patogiai mūsų populiariais laivais:

**BREMEN • EUROPA
COLUMBUS
NEW YORK • HAMBURG
HANSA • DEUTSCHLAND**
Patogus geležinkelais susisiekimą su Bremen ar Hamburgu

Specialiai žemoms ekskursijų kainoms važiuojant iš Europos nuo balandžio 3 iki balandžio 23 ir nuo birželio 26 iki liepos 23. Amerikoje leidžiama būti keturias savaites.

Informaciją klauskite pas vietinį agentą arba
252 Boylston St., Boston, Mass.

**HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD**

MONTREALO BANGOS

ŠI SKYRIŲ VEDA

Marija Aukštaitė

Montrealo Lietuvių Užuojaus Laiškas Broliams Klaipėdiečiams

Montreal, 6—I—1939

Mieli Užjūrio Broliai,
Klaipėdiečiai!

Atsakyres mus nuo Jūsų okeanas — bet ne broliška širdis. Mes gyvendami akmeninių kalnų šaly, veržiamės dvasia į Tėvynę, kada iš visų pusių Ją supa kasdien vis didesni pavojai.

Mes žinome, kaip vokiečių gruoboniška letena vis sunkumu gula ant Klaipėdos, kaip engia ir net ginkluotomis jėgomis spaudžia į vokišką vergiją laisvą lietuvį! Smūrtu brūk, kalėjimus studentiją, varžo ir eniausia lietuvių teisėtą laisvę! Bando, ir kėsina pavergti Laisvąją Klaipėdą Lietuvos pajūrio motiną!

Todėl mes, Kanados lietuviai, moralėmis ir materialėmis jėgomis esame su Jumis! Mes remsim Jūsų žvgius atsispyrimui gruoboniško priešo, ir Jūsų vargai — mūsų vargai. Jūsų kančios — mūsų kančios. Mes drauge su Jumis kovosim už kiekvieną laisvos žemės pėdą, už savą pajūrį!

Tad, tik drąsos! Energijos! Nenuleiskime rankų! Lietuvis turi būti savų žemių pilnas šeimnininkas!

Broli Klaipėdiečiai! Jausk, kad milijonai užjūry gyvenančių Tavo brolių — Šiandien su Tavimi! Tu ne vienišas, neapleistas! Tūkstantčiai širdžių skuba jūrų bangomis pas Tave! Imk mus dešinę ištermingumui ir drąsai, o mes Kanados lietuviai kiekvieną momentą Jūsų žvgius visapusiškai remsim!

Reikšdami gilius pagarbos žodžius, liekame Jums, su broliška užuojauta ir gražiais linkėjimais.

Kanados lietuviai: — Seka: Organizacijų atstovu parašai —

TU SAKEI...

Tu sakei, kad Naujas Metas,
Mano širdy sužydės...
Ir lelijos skaisčios, retos —
Meile sieloj suplazdės...

Stai, ištiesus platų glėbį,
Naują rytą dviesiu...
Ir skurdų dvasios palėpį —
Šimtą kartų apgavau...

Ūkuos saulė patekėjo,
Žemės varsa kruvina...
Tiek vilyčių suspindėjo...
O ašai vienui, viena...

Tu žemyne įklampojęs...
Tūlių lūpas suradai...
Ir su vėju sukvatojęs,
Skaudžiai sielą apgavai...

Naujas Metas ažuolynu —
Naujų kančių susipynė...
Ir vėl akys mostu grynų —
Ašarėle užsitynė.

Marija Aukštaitė.

Atidirbus savaitę penkias dienas po 9 val., ir gavus 10 dolerių, sutikus sako: "Eiva dabar užfundysiu, kad įstaitę į darbą". Sakau tu užfundysi, kad dar negali susikalbėti?" — Jinai sako: "Čia nereikia kalbos" Ir tiesa. Tik dolerį ištiesę saliuone, tik parodė du pirštu aukštyn iškeltus — ir atsirado ant stalo du kaušai "Molsono". Na sakau, "Kaip dabar tinka darbą turint?" Tai sako, "Bile tik laikytų! Kas čia? Tas 9-nias valandas atsitaisė su žarnelėmis, negi tėvui dirbi? Bet 10 dolerių! Penkis seseriai, o penkis sau į banką! Per metus du šimtai penkiasdešimts dolerių! O per du jau 500, tiek pinigų bra! Neštukos! Tik gyvenk ir džiaugkis".

Su tuo ir užsibaigė mūsų kalba, nes nebenorėjom po kitą "Molsono" kaušą gerti — ir išsiskyrėm. Kitą kartą susitikus, vėl klausiu: kaip gi einasi? Ir ar ištikrųjų esate dabar patenkinta savo padėjimu argi nesiilgti Lietuvos?" — Susimąscius ji sako: "Kas vakaras ir kas rytas man miela gimtinė šalė. Akyse ir mintyse stovi... Meldžiuos Mielaširdingo ir Teisingo Dievulio, kad leistų man kada nors išvysti savo šalėlę".

Aš ir savo minty kartojau jos mintis... O Lietuvos laukai rodos lingavo rugių vilnimis ir mojo. Čia aplinkui triukšmas ir užesys, o ten tylus ir palaimintas ramumas.

Džianas.

SUTEIK MAN VILTIES

Suteik man vilties gyvent, mylėti —
O Naujas Mete, svečiu atklydęs.
Suteik man širdžiai — širdim grožėtis:
Nebūk kaip takas kapais nuslydęs.

Už dvasios stalo sėsk, pavaišinsiu —
Su senų metų sopulio vynu:
Ir skrysk į amžius, aš negaišinsiu,
O Naujas Mete, būk džiaugsmu grynų.

Ir pasakyk man dūzgimu vėjų,
Kam seni metai išvogė širdį?...
Vieškeliais amžių kažkur nuėjo...
Tik atminimais dvasią prigirdė.

Delko tik šakos pušų ar eglių,
Rakina kryžius, mirazai blankūs...
Delko takeliai prisėti dyglių,
Kam sielos lušnoj vargeliai trankos?...

Marija Aukštaitė.

Jauki Lietuvos ūkininko sodyba viensėdijoje. VDV.

JAUNIMO DARŽELIS

JIS RADO SAVO

Algis buvo mano geras draugas. Mokykloje drauge sėdėjome suole ir nusirašinėdavome uždavinius. "Tikrai išteka už vieno o namie po kelias valandas išrymodavome prie giliai lėjo, nenorėjo, kad kas žiraidėmis išvagtų ir sunkiai įkandamų vadovėlių. Puikūs buvo tie laikai ir kada tik juos prisimenu, visada noriu grįžti vėl į Tėvynę, sėsti į mokyklos suolą ir vėl su Algiu kombinatorias ligas ir atostogas. Tačiau laikas nelaukia. Jo atgal aš nesugrąžsiu, o taip pat nesugrąžsiu prie savęs nei draugo Algio. Jis man jau žuvs. Gaila, bet drauge ir linksma. Juk jis rado savo tikslą, o aš dar klaidžioju iš vienos vietos į kitą; nieko sau pastovaus neradamas.

Tai buvo prieš desėtką metų. Vieną žiemos vakarą sėdėjau savo mažutėje paliepės kambarėlyje ir mokiaus. Algis buvo nuo pat pietų kažkur išėjęs. Tik kaž kodėl tą vakarą aš buvau toks neramus. Mane viskas erzino: ir šeimnininkas, betriukšmaujanti virtuvė ir gatvė bildintieji vežimai ir net pats mėnuelis, bespoksas pro mano kambario langą. Buvau jau benutariąs išeiti į gatvę, kaip staiga į mano kambarį įsiveržė būrys gimnazistų. Jie apspinta mane, net išsižiojusi iš nustebimo. Vienas iš jų pradedo: "Na ko niūrkasai taip. Supelėsi kambarį. Einam geriau į bažnyčią."

"Na to dar betruko", užkimes dël tokių jo žodžių vos ištariau aš. "Nuo kada tu toks pamaldus, kad ir vakarais pradėjai eiti į bažnyčią. Gali neiti, bet vėliau gailėsies. Juk šian die šliūbas. Išteka mūsų klasės Paulina.

"Po balų, tik nemeluokit, juk šandien ne pirma balandžio".

"Tikrai išteka už vieno o namie po kelias valandas išrymodavome prie giliai lėjo, nenorėjo, kad kas žiraidėmis išvagtų ir sunkiai įkandamų vadovėlių. Puikūs buvo tie laikai ir kada tik juos prisimenu, visada noriu grįžti vėl į Tėvynę, sėsti į mokyklos suolą ir vėl su Algiu kombinatorias ligas ir atostogas. Tačiau laikas nelaukia. Jo atgal aš nesugrąžsiu, o taip pat nesugrąžsiu prie savęs nei draugo Algio. Jis man jau žuvs. Gaila, bet drauge ir linksma. Juk jis rado savo tikslą, o aš dar klaidžioju iš vienos vietos į kitą; nieko sau pastovaus neradamas.

Tai buvo prieš desėtką metų. Vieną žiemos vakarą sėdėjau savo mažutėje paliepės kambarėlyje ir mokiaus. Algis buvo nuo pat pietų kažkur išėjęs. Tik kaž kodėl tą vakarą aš buvau toks neramus. Mane viskas erzino: ir šeimnininkas, betriukšmaujanti virtuvė ir gatvė bildintieji vežimai ir net pats mėnuelis, bespoksas pro mano kambario langą. Buvau jau benutariąs išeiti į gatvę, kaip staiga į mano kambarį įsiveržė būrys gimnazistų. Jie apspinta mane, net išsižiojusi iš nustebimo. Vienas iš jų pradedo: "Na ko niūrkasai taip. Supelėsi kambarį. Einam geriau į bažnyčią."

"Na to dar betruko", užkimes dël tokių jo žodžių vos ištariau aš. "Nuo kada tu toks pamaldus, kad ir vakarais pradėjai eiti į bažnyčią. Gali neiti, bet vėliau gailėsies. Juk šian die šliūbas. Išteka mūsų klasės Paulina.

"Na to dar betruko", užkimes dël tokių jo žodžių vos ištariau aš. "Nuo kada tu toks pamaldus, kad ir vakarais pradėjai eiti į bažnyčią. Gali neiti, bet vėliau gailėsies. Juk šian die šliūbas. Išteka mūsų klasės Paulina.

"Na to dar betruko", užkimes dël tokių jo žodžių vos ištariau aš. "Nuo kada tu toks pamaldus, kad ir vakarais pradėjai eiti į bažnyčią. Gali neiti, bet vėliau gailėsies. Juk šian die šliūbas. Išteka mūsų klasės Paulina.

je tėra tik viena tikra meilė — tai motinos meilė. Aš motinos neturiu, tai einu ieškoti kitos, dar geresnės motinų Motinos. Su šeimnininke atsiskaityta. Jai pasakyk, kad išvažiavau. Knygas pasiimk. Mano mokiniui pasakyk, kad susirastų kitą mokytoją. Sudie. Manęs neieškok, nes vargiai rasi.

Tavo geras draugas

Algis.

Mane paėmė didelis nuilūdimas ir dar ilgai negalėjau užmiršti to vakaro ir to laiško.

Prabėgo geras laiko tarpas. Baigiau mokyklą, tačiau apie Algį niekur neteko išgirsti.

Man pačiam nelabai senai prireikė iš Lietuvos išvažiuoti į Ameriką. Laive važiuoju ir vienas lietuvis kunigas. Jis buvo misionierius ir į Ameriką vyko misijoms. Susipažinome ir pasirodė, kad jis vienuolis. Jis man papasakojo apie save, apie misijas, apie vienuolyną. Į Ameriką jis vyksta vienas, bet vienas kunigas ir vienas broliukas taip pat neseniai išvykę misijoms į Afriką. Tas kunigas - vienuolis buvęs jo geras draugas. Jo pavardė esanti Vaičiūnas. Algio pavardė irgi buvo tokia pat. Ir daugiau išsikalbėjus pasirodė, kad tai tikrai jis. Norėjau gauti jo adresą, bet tas vienuolis jo neturėjo, mat misionieriaus vieta nepastovi: diena čia, diena kitur.

Tai ir viskas, ką aš apie jį sužinojau. Afrika ir Amerika toli viena nuo kitos, todėl tur būt ir nesusitikime, tačiau ir gerai. Jis rado savo!

Alg. Vargas.

ORU LEKIĄS TRAUKINYS

Vokiečių inžinierius Kemperis, jo paties pranešimu mokslo spaudoje, baigia dirbti traukinį, kuris skris oru — plūduriuos jame. Šio tokio traukinio privalumai labai dideli: toks traukinys laikomas ore galingu elektromagnetu, važiuodamas neliūs bėgių, nes skris ore keletą centimetrų virš jų. Šitai pašalina trankymą, triukšmą ir trintį važiuojant.

Tai jau sena technikos svajonė — sukurti magnetu ore laikomą, nesudėtingą traukinį, kuriam bėgiai tėra reikalingi tik srovei jais eiti. Įgyvendinti šią idėją iki šiol kliūdė tai, jog magneto traukos jėga labai priklauso nuo atstumo. Vos tik vagonas išsidavo iš lygsvaros būklės, jis tuojau krisdavo žemėn, jei jo nepritraukdavo į viršų didesnė už traukos jėga. Šiandien, elektronų vam-

džių laikmetyje elektra valdymo technika yra tiek tobula, jog įmanoma nuolat palaikyti bet kurį nustatymą tarp dviejų polių tarpą. Kemperis jau išbandė 156 kg. sveriantį vagoną — modelį, pasiekdamas net 200 km. per valandą. Jo apskaičiavimu, žymiai brangesnis magnetinio traukinio kelio įrengimas apsieina ilgainiui pigiau, negu normalus, tik su viena bėgių pora geležinkelis, kadangi riedmenų amortizacija pasidaro beveik lygi nuliui.

Galimas daiktas, jog netolimos ateities traukiniai atrodys visai kitaip, negu šandien.

Girtuokliavimas, kūniškeji meilė, pavydas ir velnias — visi lygūs tarp savęs. Ką jie užvaldo, to protą pražudo.

Viešnios Ir Mano Nuotikiai

Montreal, Canada —

Nors ir suvaržytas į Kanadą įvažiavimas, bet per pastangas sesers — visgi atvažiuoju iš Lietuvos viešnia nebuvalė. Daugiau ją aplankius, ir man seniui narūpo atkankyt. Užklausus, "kaip jaučiatės viešnel, čia pas mus Montreale?" — Jinai sako: "Čia bra pas seserį — tai kasdien Velykos! Pyragų, mėsos ir kitų man nei nežinomų valgių! Kai per šventes ar dideles vaišes!"

Prabėgus porai mėnesių — sueinu ją vėl Lafontaine parke, ir klausiu: "na, kaip einasi, kaip jaučiatės viešnel, kaip jaučiatės apsiapatus, apsiapatus su naujo gyvenimo aplinkybėmis?" — Jinai sako: "Labai blogai. Jokio darbo negalima gaut, o be darbo koks čia gyvenimas? Čia visi tik ir kalba apie darbą. Čia ne gyvenimas — bet prapultis".

Na, sakau: "prieš porą mėnesių labai džiaugėtės su pyragais ir kitkuo". O ji man atsako: "Taip, bet

pyragas kendant pavirto akmeniu, o mėsa kaulu — nes seselės. O čia jauni vyrai atėję tekalba tik apie tai, kur pinigų praleist, o uždirbti dabar nei nesvajoti!" Jos ašaros pabiro...

Aš sakau, "Na, kad taip, tai gal rytoj pasivelintum su manim nueit ir pažiūrėt, kur galima pinigų uždirbt? Sutartu laiką — abu nueit nam "Rolingmills" fabrikan. Pamačius kaip raudonos geležys raitosi aplink žmones, ir tie kamuojas sukaitė — mano bendrakeleivė sako: "Eiva toliau..."

Iš ten abu nuėjova į skerdyklą. Apžiūrėję kaip mupras, apsiapatus ir kiaušes — paprasėm pas "bosą" darbą. Bosas nuvedė ir parodė, kur žarnas šutina ir plauna. O ten karšti garai ir "parfumos" net dusina. Bet bosui paklausius: "kaip patinka?" — ji atsakė: "Bile tik duotų, dirbčiau!" Na, ir atnešė bosas "būcus" guminius 9-to nr., ir "Overauzes", ir priėmė viešnią prie darbo.

Didžiausias Lietuvos akmuo "Punktukas" ties Anykščiais; prie akmens matome mergaičių gimnazijos ekskursiją. VDV.

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE

WORCESTER, MASS.

Šv. Kazimiero Parapija

SV. PETRONĖLĖS DRAUGIJA

Viena iš didžiausių moterų pašelpinių draugijų, tai šv. Petronėlės. Neseniai įvykęs susirinkimas vėl išrinko savo valdybą: Oną Staluloniene — pirm.: A. Parulienė, vice-pirm.: Oną Keršienę, prot. rašt.: Oną Mikutaitienę, fin. rašt.: M. Keršienę, ižd.: N. Sullivan ir M. Sinkienę, išdo globėjoms ir Oną Ziurinskienę, maršalka.

Po vadovybės savo ilgametės pirmininkės, Onos Stalulonienės, draugija gerai gyvuoja ir uoliai remia visa parapijos darbuotę. Dabar smarkiai ruošiasi prie didžiulio baliaus su muzikale programa, kuris įvyks sekmadienio vakare, vasario 12. Lietuvių Klubu svetainėje, 12 Vernon St. Vakarų pėlnas skiriamas šv. Kazimiero parapijos naudai. Netolimoj ateityj žada surengti vakarą Marianopolio Kolegijos naudai. Visais reikalais į šv. Petronėlės draugiją reikia kreiptis į pirmininkę Oną Staluloniene, 165 Madison St., arba į finansų raštininkę Oną Mikutaitienę, 4 Carpenter St.

IS 5-TOS KUOPOS VEIKIMO

Sausio 5-tą Moterų Sąjungos susirinkimas, kuriame pradėta Naujų Metų darbas, kadaangi valdyboj nebuvo jokių atmainų, tad greitai eita prie svarstyto bagažų reikalų. Nutarta pasiųsti Marianopolio Kolegijos fondan 25 dolerius ir sekančios susirinkime turėti "Valentine party".

Nutarta prisidėti prie Moterų Sąjungos Jubiliejinės Knygos išleidimo, ir pavesta kuopos valdybai, o ypač protokolo raštininkei p. M. Dilionienai padaryti kuopos gyvavimo apžvalgą.

Korespondentės: — į "Darbininką" apsiėmė rašyti p. Ursulė T. Daukantienė, o į anglų spaudą — M. Dilionienė.

"Beano Party", kuopos naujai, įvyks pirmadienio vakare, 8 valandą vasario 20-tą, p. C. Zinkų namuose, 27 Arlington St. ant antro aukšto. Tikėtai 35 centai. Visos narės prašomos atsilankyti ir atsivesti savo drauges. Rutvilė.

PATAPK AMERIKOS PILIEČIU

Manant apsigyventi Amerikoje, reikėtų kiekvienam patapti Amerikos piliečiu. Daugelyje įstaigų yra griežtai reikalaujama, kad kiekvienas darbininkas būtų Amerikos pilietis — kitaip neduoda darbo. Norintieji išsiimti pilietiškas popieras, nusipirkite knygutę "Pilietybės katekizmas", kuri padės jums tapti Amerikos piliečiu. Jos kaina 25c.

Užsakymus siųskite: "DARBININKAS" 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Naujosios Anglijos Provincijos Vargonininkų Sąjungos

Susirinkimas įvyko Worcester, Mass.

Svastyta apie šių ir ateinančių laikų bėgančius reikalus.

Nutarta: — Dainuoti tas pačias dainas 4 d. liepos, Lietuvių Dienoj, Thompson'e, kurios bus dainuojamos Pasaulinėje Parodoje New York'e. Tuomi manoma bus sumąžintas darbas prisiruošimas prie parodos.

Saukti chorų seimą; tam tikslui turi būti išrenkama du nariai choristai ir choro vedėjas. Seimas įvyks vasario 4 dieną, 3 val. po pietų, 432 Windsor St., Cambridge, Mass.

Bro. J. Banys.

PHILADELPHIA, PA.

Amerikos lietuvių chorai yra užkviesti dalyvauti Pasaulinėse Parodos (New York) Lietuvių Dienos programoje, rugsėjo 10 dieną.

Chorai turės nemažai išlaidų kelionei į New Yorką ir atgal.

Šv. Kazimiero par. choras, vadovaujamas muz. Jono Mickūno, jau ruošiasi sukelti fondą. Tam tikslui rengia vakarą, sekmadienį, balandžio 16 d. š. m. Šv. Kazimiero par. svetainėje, 331 Earp St.

Choras prašo visų kitų draugijų tą dieną neruošti kitų parengimų, bet dalyvauti choro parengime. K. J. D.

MISIJOS ŠV. KAZIMIERO PAR. BAZNYČIOJE

Sausio 15 dieną, šv. Kazimiero par., bažnyčioje prasidėjo jaunimui misijos, kurias skelbia Tėvas Misijonierius Gabrielius. Misijos vien tik jaunimui anglų kalboje. Jaunimas gausiai lankosi į misijas. Klebonas kun. I. Valanciūnas ir kun. Dr. V. Martusevičius patenkinti jaunimu, kurie lankosi į misijas.

MIRĖ SULAUKUS 91 METŲ AMŽIAUS

Sausio 15 dieną mirė a. a. Jona Vaitekūnienė, sulaukusi 91 metų amžiaus. Gyveno pas ženą Joną Ivanauską, 2525 Gross St. Paėjo iš Lietuvos Jonišio miestelio (Šiaulių apskr.). Palaidota iškilmingai šv. Kazimiero par. bažnyčioje su trejomis šv. mišiomis, iš kur į kapus lydėjo trys kunigai, giminės ir draugai. Vėlonė nors sulaukė gilių senatvės, bet iki pat mirties turėjo klausą, supratimą ir vaikštinėjo. Palaidota šv. Kryžiaus kapinėse sausio 18 d. Vėlonė buvo tretininkė. Patarnavo laidotuvių direktorius A. Užuomeckis. Paliko Amerikoje du sūnų ir dukterį — ženą ir anūkus. Išsėkis ramybėje. K. Dryža.

Profesionalai, biznierių, pramonininkų, kurie skelbia "Darbininką" tikrai verti skaitytų paramos.

JUOZAS A. MICKELIŪNAS IR JO ŠEIMA

Juozas A. Mickeliūnas Apdovanotas Šaulių Žvaigžde

Keletas Bruožų Iš p. Mickeliūno Veiklos

Juozas A. Mickeliūnas gimė Dargužių kaime, Stačiūnų valsčiuje, Šiaulių apskrityje. Į Ameriką atvyko rugsėjo 22, 1910 m.

Atvykęs į Chicago — "Amerikos lietuvių sostinę", išsiėmė pirmuosius Amerikos pilietybės popierius. Keletą mėnesių pagyvenęs ir plačiau susipažinęs su tenyškiais lietuviams prisirašė prie sekančių draugijų: Teatrališkos draugijos; Sv. Martino, Sv. Mato, Saldausios Širdies V. Jėzaus, Sv. Antano iš Padvos ir Lietuvos Ūkininkų. Vėliau įsirašė į LRKSA 15-tą kuopą, Lietuvos Vyčių 16 kp.

P-nui J. A. Mickeliūnui persikėlus gyventi į Sheboygan, Wis., kovo 4 d., 1915 m., jo pastangomis tapo suorganizuota L. Vyčių 51 kp., kuri anais laikais puikiai gyvavo.

Amerikos lietuviams suorganizavus Lietuvos naujai "Tag-day", Juozas Mickeliūnas, gyvendamas Sheboygan, Wis., suorganizavo komitetą, kurio buvo pirmininku. Tą dieną surinkta Sheboygane aukų \$1,100.00 ir priduta Tautos Fondui.

1917 m. Am. Jungtinės Valstybės įspynus į Pasaulinį Karą, Juozas įstojo į kariuomenę ir buvo pasiųstas į Arkangelso miestą, Rusijon. Kadangi p. Mickeliūnas mokėjo rusų kalbą, tai ėjo perkalbėtoju pareigas. Būdamas laisvesnis, jis uoliai prisidėjo prie gelbėjimo lietuvių pabėgėlių. Pasauliniam Karui užibaigus, grįžta vėl į Chicago ir atnauja savo veikimą lietuviškose organizacijose. Ypač jis daug dirbo Tautos Fondui, rūpindamasis kuodaugiau su rinkti aukų Lietuvos reikalam.

Po karo atvykus į J. Valskybes pp. J. Vileišiui, p. P. Žadeikiui ir kun. J. Žiliui, Juozas su didžiausiu pasiaukojimu darbavosi, parduodamas L. L. Pask. Bonus. Chicagoje ir jos apylinkėse tveria Bonų paravinėjimo stotis ir joms vadovauja. Pirmaisiais metais jis buvo L. L. P. Bonų skyriaus raštininku. Taipgi jis tvarkė Chicago apylinkėje p. J. Vileišiui maršrutą.

Brighton Park kolonijos (Chicagoje) dvejus metus buvo L. L. P. Bonų skyriaus pirmininku. Jam pirmininkaujant, skyrius Lietuvos reikalams aukų su-

rinko \$1,400.00 ir pardavė bonų už \$19,000.00.

Paskui J. A. Mickeliūnas buvo išrinktas pardavimo L. L. P. stočių Chicago apskrįčio pirmininku. Pirminkinauja tris metus. Per tą laiką parduota L. L. P. Bonų už \$400,000.00 ir aukų surinkta virš \$18,000.00.

Kad nuo karo nukentėjusieji Lietuvai padėjus, Amerikos lietuvių sumano rinkti įvairius auksinius ir sidabrinus daiktus. P-nas J. A. Mickeliūnas ir čia dirba su didžiausiu pasiaukojimu ir surenka daug daiktų į persiunčia Lietuvos Atstovybei Washingtonon.

Kad A. Jungtinės Valstybės pripažintų Lietuvą kaip nepriklausomą valstybę, Amerikos lietuvių sukruto rinkti parašus. Chicagoje p. Mickeliūnas pasiima tą sunkų darbą ant savo pečių ir dirba nepaisydamas nuovargio ir savo asmeninių išlaidų. Surinkęs petijas, su parašais su delegacija 1922 m. vyks į Washingtoną pas prez. Hardingą.

P-nui J. A. Mickeliūnui tenka būti priešakyje ir tvarkyti maršrutus: Atstovui p. Čarnekiui, M. Yčiui, M. Bagdonui, p. Bikauskui ir kitiems, kurie buvo atvykę Lietuvos reikalais.

Lietuvos Nepriklausomybės 5-kių metų sukakčiai paminėti, Chicago lietuvių sudaro bendrą komitetą, kuriam pirmininkauja p. Mickeliūnas. Į šį paminėjimą į McKinley Parką suvažiuoja pagal anglų laikraščių žinių virš 60,000 lietuvių.

Lenkams užgrobus Vilnių, Chicago lietuvių sudaro bendrą komitetą ruošti prieš lenkus demonstracijas. J. A. Mickeliūnas išrenkamas sekretorium. Į demonstraciją sutraukta virš 50,000 žmonių ir surinkta Vilniaus reikalams virš \$9,000.00.

P-nas J. A. Mickeliūnas yra pirmininkavęs per keletą metų L. Vyčių Chicago apskr., LRKSA Chicago apskr., per du metus buvo Amerikos Legijono Dariaus - Girėno Posto No 371 komandieriu, Vytauto 500 metų paminėjimo komiteto nariu, Chicago Pasaulinės Parodos lietuvių skyriaus nariu, daug darbo ir tebedirba Vilnių Vaduoti Sąjungos skyriuje ir kitose organizacijose.

Dariui - Girėnui ruošiantis skristi į Lietuvą, p. Mickeliūnas labai daug darbo ir buvo vienas komiteto narių. Lakūnams žuvus, Chicagoje lietuvių Marquette Parke pastatė jiems paminklą. Juozas buvo paminklo statymo komiteto vice - pirmininkas. Jo pasidarbavimu tam tikslui buvo surinkta nemažai aukų.

Turiu dar priminti, kad L. L. P. Bonų skyriai Chicagoje buvo pavesti likviduoti p. Mickeliūnui. Jis buvo gavęs per Lietuvos Pasiuntinį, Washingtono iš Liet. Fin. Ministro įgaliojimą padaryti likvidaciją. Jo pasidarbavimu dar surinkta virš \$3,000.00 ir su visais dokumentais perduota tuometiniam Lietuvos konsului p. P. Žadeikiui, Chicagoje.

Juozas A. Mickeliūnas 1924 metais vedė panelę Aileną Banakaitę iš Lukšių.

Rytinių Valstybių Žinios

MARIANAPOLIO ŽINIOS

Sausio 7 d., įvyko ALKS kėgelių žaidimas, Providence, R. I. Vėliausias stovis šių ratelių yra:

Marianapolis	19
Providence	14
Norwood	13
Worcester	8
Boston	6

Sausio 7 d. įvyko Meno Sekcijos susirinkimas. Svarbiausias klausimas buvo tai kolegijos vaidinimas. Pereitais metais buvo daug kalbų, kad suvaidintame "Dešimts Metų Smuklėje", daugelis žmonių nesuprato jo pamokinančio turinio. Šiais metais sekija pasirinko veiklą vardu, "Atžalynas" — dramą, parašytą Kazio Binkio. Turinys vaizduoja studentų gyvenimą. Šis veiklas neseniai buvo sekmingai suvaidintas Lietuvos Valstybės Teatre, ir yra labai gerai žinomas. Darbas sekmingai varomas ir neužilgo pradės važinėti po lietuvių kolonijas. Esame tikri, kad šis vaidinimas kartu su juokinga komedija ir dainomis sudarys programą, kuri kiekvienam lietuviui patiks.

Sausio 14 d. mūsų krepšinininkai (basket - ball team) sekmingai laimėjo savo trečiąjį žaidimą. Rezultatas — Marianapolis 24 La. Salette College, Hartford 22. Geriausiai pasižymėjo J. Andriulionis. Tai yra pirmi metai, kada Marianapolis žaidžia krepšinį ir labai malonu girdėti, kad jie taip gerai pasirodo. Geriausia jiems pasisekimo toliau nugalėti! Neužilgo žais su šiais rateliais:

Sausio 20, Norwich Free Academy (jau žaidė);	
Sausio 25, Becker College, Worcester;	
Sausio 28, Waterbury Holy Name;	
Vasario 3, Newport Naval Acad. Newport, R. I.	
Vasario 9, Turtletot Acad.	
Vasario 13, Fore River Apprentice, Quincy, Mass.	
Vasario 16, Holy Trinity Greek School, Pomfret, Conn.	

Suvalkijoje. Jie augina du sūnų — Gilbertą ir Robertą, kurie lanko vietinę parapijinę mokyklą. P-nia Mickeliūnienė taip pat yra darbšti Moterų Sągoje, LRKS ir kitose organizacijose.

Lietuvos vyriausybė, įvertindama p. J. A. Mickeliūno darbuotę Lietuvos naudai, per savo konsulą P. Daužvardį, vasario 1 d., Syrena's Cafe, 4270 Archer Ave., Chicago, Ill., įteiks Šaulių Žvaigždę. Sveikiname p. Mickeliūną ir linkime neissemiamos energijos ir ilgiausių metų.

Žvalgaitis.

Vasario (?), Holy Trinity, Hartford.

Vasario (?), Worcester K. of L.

— Vasario 5 d. 1939 įvyks A. L. K. S. vadų antrasis susirinkimas antrą valandą po pietų. Po susirinkimo bus pasilinksminimas ir gaudeamus, kurį rengia Meno Sekcija. Lauksime gražaus būrio jaunimo ir svečių!

— Sausio 17 d. atvyko pas mus būrys kunigų svečių, būtent, kun. K. Urbonavičius, kun. Vengras, MIC., kun. Pauliukas, O.P., ir kun. Baltrušiusas.

— Sausio 17 d. atvyko pas mus p. Balys Ivanauskas, mūsų alumnas. Dabar važiuoja į Cleveland, Ohio baigti kunigystės mokslą. Mus labai sužavėjo jo kalba apie savo kelionės įspūdžius ir Lietuvos gyvenimą.

— Vasario 11 d. įvyksta Norwoodo Studentų Šokiai. Tikslas yra supažindinti studentus su įvairių kuopų studentais. Prašo, kad studentai iš įvairių kuopų dalyvautų kiek galima. Norwoodas turi būti pavizdys kitoms kuopoms. Tik neseniai suorganizuota kuopa ir jau dvigubai padidina savo skaičių. Dabar vėl skelbia naujų narių vajų. Sveikiname!

Bronius Rusteika (L. K.)

HARRISON-KEARNY, N. J.

Sausio 8 d., Harrison Recreation Bowling Alleys, vietinės L. Vyčių kuopos ratelis žaidė su Maspetho L. Vyčių rateliu N. Y. ir N. J. L. Vyčių apskrįčio Bowling Lygos konteste.

Kearny Vyčiai iš trijų žaidimų laimėjo du.

Štai rezultatai: KEARNY No. 2.

M. Kazlauskas	177	149	179
J. Cooper		152	176
J. Wilkis	153		185
R. Smith	192	181	139
A. Ambrutis	171		133
K. Kazlauskas	224	176	191

917 791 870

MASPEETH

A. Thomas	165	137	146
V. Thomas	118	142	169
A. Kober	167	151	162
C. Augustine	128	157	148
M. Sinkevich	180	195	173

758 782 798

Kitas Vyčių bowlerių žaidimas įvyko Newark. Kearny Vyčiai — vedusieji žaidė su Newarkiečiais Vyčiais. Kearniečiai laimėjo.

Rezultatai: NEWARK

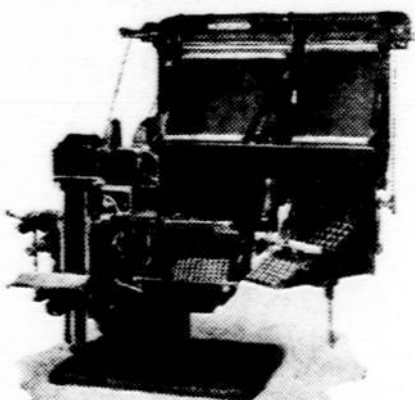
946 809 900

KEARNY

	921	894	971

N. Y. ir N. J. L. Vyčių Lyga gerai gyvuoja. J. Stasilionis.

BROCKTON'O (Mass.) bankų viršininkai sako, kad didžiojo Brocktono miesto lietuvių turi pasidėję apie \$9,000,000 Taupymo (Savings) Bankose.

"Darbininko" Intertypos Naudai

ŠOKIAI

Rengia Saldžiausios Širdies V. J. ir Lietuvos Dukterų Draugijos Šeštadienį, Vasario-Feb. 18, 1939
Municipal Blg. Salėje, Broadway, So. Boston, Mass.

GROS AL STEVENS' ORKESTRAS

Nuoširdžiai visus kviečia dalyvauti—

RENGĖJAI

Draugijų Valdybų Adresai

LIETUVOS DUKTERŲ DR. JOS PO GLOBA MOTOINOS SVC.

Pirmininkė — Eva Marksienė, 625 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. So. Boston 1298.
Vice-Pirm.: F. Zaleskienė, 504 E. Broadway, So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Ona Ivaškievė, 1514 Columbia Rd., So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. — Marijona Markonitė, 4115 Washington St., Rosindale, Tel. Parkway 0558-W
Izdininkė — Ona Stanulitė, 105 West 6th St., So. Boston, Mass.
Tvarkdare — Ona Mizgirdienė, 1512 Columbia Rd., So. Boston.
Kasov. Gl. — Marijona Aukštikalnienė, 111 H St., So. Boston, Mass.
Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą utarninką mėnesio, 7:30 val. vakare, pobūzinytinėje svetainėje. Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolo raštininkę.

SV. JONO EV. BL. PASALPINES DRAUGIJOS VALDYBA

Pirmininkas, Juozas Švagždyas, 601 6th St., So. Boston, Mass.
Vice-Pirm. Albinas P. Neviera, 16 Winfield St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. Jonas Glineckis, 5 Thomas Pl., So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. Aleksandras Ivaška, 1514 Columbia Rd., So. Boston, Mass.
Maršalka, Jonas Zalkis, 7 Winfield St., So. Boston, Mass.
Izdininkas, Andrius Zaleskas, 702 Fifth St., So. Boston, Mass.
Draugija laiko susirinkimus kas trečią nedėdienį kiekvieno mėnesio, 2 val. po pietų, Parapijos salėje, 42 E. 7th St., So. Boston, Mass.

Zinios Is Lietuvos

Dr. Bistras ir Dielininkaitis

Kaunas — Dr. Bistras tuo tarpu apsigyveno Alytuje, Pulko g-vėj, pas savo pažįstamą pulk. Petruiti. Čia ir praleido šventes. Į Kauną savo namiškiams paskambino telefonu. Jaučiasi gerai. Dr. Dielininkaitis apsigyveno pas savo seserį Jušką km. Žaliosios valsč., Vilkaviškio apskr. Ponių Dielininkaitienės sveikata gerėja. Ji gauna laiškų iš savo pažįstamų, net iš užsienio.

Suimtas Dr. P. Karvelis

Kaunas — Gruodžio 20 d. vakarine greitąja automotrise kartu su prof. K. Pakštu dr. P. Karvelis grįžo iš Klaipėdos. Kauno stoty dr. P. Karvelis buvo suimtas.

Pranui Mašiotui 75 Metai

Kaunas — Gruodžio 19 d. sukako 75 metai VDU Matematikos — Gamtos Fakulteto Garbės Doktorui, žinomam mūsų aušrininkui, didžiai užsitarnavusiam ypač prieškariniais

Kaip Lietuvoje Bus Atitaisomos Pavardės

Kai Lietuva galutinai neteko savo nepriklausomybės 1795 metais ir pateko rusų imperijos valdžion, rusai ir lenkai pradėjo varžytis už lietuvių nutautinimą; vieni juos stengėsi surusinti, kiti sulenkinti. Tam buvo imamasi įvairių priemonių. Lenkai, patys jau vilkdami rusų jungą, dar daug turėjo Lietuvoje įtakos per dvarus ir klebonijas, o rusai per savo įstaigas ir mokyklas. Tarp kitų lenkinimo priemonių lenkai sumanė sulenkinti ir lietuvių pavardes. Tą lengvai padarydavo berašant gimimų, vedybų bei mirimų metrikas, kurios dar ilgą laiką buvo rašomos net lenkų kalba. Ir rusų įstaigos sąmoningai ir nesąmoningai dalkė joms neįprastas lietuvių pavardes. Todėl daugybė lietuviškų pavardžių turi svetimąs galūnes ir yra sudarkytos.

laikais tautiškoje dirvoj, lietuviškosios vaikų liter. pionieriui, Pranui Mašiotui. Sukaktuvininkas kilimo yra zanavykas. 1883 m. baigė Marijampolės gimnaziją, 1887 m. Maskvos un-to matem. fakultetą. Ilgą laiką dirbo pedagogu, ėjo įvairias pareigas šviet. Ministerijoje, galiausiai buvo Klaipėdos liet. gimnazijos direktorium. Pasitraukęs iš viešojo gyvenimo, dabar daugiausia atsidėjęs dirba literatūros dirvoje. Ypač didelį bičiulį jame turi mažieji skaitytojai.

Valsčius Likviduojasi

Balninkai, Ukmergės apskr. Lietuvos valsčiai ir jų ribos buvo nustatyti beveik prieš 20 metų. Įstatymas leidžia silpniesiems valsčiams likviduoti ir prisijungti prie kaimyninių valsčių. Nors Balninkų valsčius nėra mažas, nes turi apie 6000 gyventojų, tačiau jis likviduojasi. Valsčiaus taryba, apsvačiusi vispusiškai tą klausimą, nutarė Balninkų valsčių išskirstyti tarp Želvos, Zemaitkiemio, Kurklių ir Aluntos valsčių.

Jau prieš keletą metų buvo iškeltas klausimas apie pavardžių atlietuvinimą bei atitaisymą. Pritarus vyriausybei, šis reikalas pradėtas tvarkyti plačiuoju valstybiniu mastu. Buvo sudaryta komisija paruošiamajam darbu atlikti. Komisija su savivaldybių pagalba padarė visų pavardžių sąrašą, į kurį įtraukė net 53.000 pavardžių. Pasakui sudarė pavardžių žodyną, kuriame surašė visas pavardes, kaip jos dabar rašomos ir šalia pridėjo atitaisytas pavardes. Be to, buvo paruoštas pavardžių įstatymas, kuris numato pavardžių davimo, keitimo bei atitaisymo tvarką. Įstatymas kelis kartus buvo pertaisomas, perredaguojamas, kol jis pateko į seimą ir buvo priimtas, tiksliai šiomis dienomis.

Pavardės bus duodamos rastiniams (pamestinu-

Kauno Miesto Ligoniu Kasos naujieji rumai. VDV.

kams), našlaičiams, kurių tėvai nežinomi ir asmenims dėl kurių nors priežasčių esantiems be pavardės. Jiems pavardės parinks metrikas surašančioji įstaiga.

Pavardės galės būti keičiamos. Asmuo, norėdamas savo pavarde pakeisti, turės paduoti vidaus reikalų ministru prašymą su reikalingais dokumentais. Apie keičiamas pavardes bus skelbiama "Vyriausybės žiniose".

Daugiausia žmonių palies pavardžių atitaisymas. Neuzilgo visiems Lietuvos piliečiams bus duodami nauji pasai. Taigi duodant pasus ir bus atitaisomos pavardės. Bus atitaisomos

ZEMĖS PERTVARKYMAS LIETUVOJE

Nepriklausomai Lietuvai per pirmąjį dvidešimtmetį teko pakelti sunkią žemės pertvarkymo našą. Dvarų žemių išdalimas bežemiems ir mažžemiems ir kaimų skirstymas į viensėdijas yra tas didysis žemės pertvarkymo darbas, kuris dar nėra galutinai užbaigtas. Ir vyriausybei, ir naujakuriams bei ūkininkams šios žemės reformos suteikė labai daug rūpesčio, darbo ir išlaidų. 40,000 naujų ūkių dvarų žemėse įsikurti ir šimtais tūkstančių ūkininkų iš kaimų į viensėdijas persikelti pareikalavo iš vyriausybės ir ūkių savininkų daugelio milijonų litų ir didelių pastangų. Kai kalbama apie Lietuvos pažangą, praveru prisiminti, kad žemės reforma suėmė tiek išlaidų ir žmonių jėgų, kurios, pavartotos srityse, būtų daug sparčiau pastūmėjusios kraštą civilizacijos bei kultūros linksmė.

Amerikiečiai lietuviai, atsilankydami Lietuvoje, Lietuvos kaimuose randa visai senovišką vaizdą ir beveik jokios pažangos nepastebi. Ir taip iš tikrųjų yra. Priešingai, daugelio kaimų, dar neišskirstytų į viensėdžius, dabartinė išvaizda dar skurdesnė, negu buvo prieškariniais laikais.

Naujoji Lietuva matoma tikrai viensėdijose ir naujakurių ūkiuose. Čia matome visai kitokį vaizdą. Ūkininkai ir naujakuriai viensėdijose pasistengė pasistatyti erdvesnius, gražesnius, šviesesnius trobesius, susitvarkyti sodus,

visus pavardės, kurios tik turi slaviškas priesaigas, verstos į kitas kalbas arba iškraipytos svetimų kalbų įtaka. Be to, bus ištaisos lietuviškos tarminės irf nukrypūsios nuo bendrinės kalbos dėsnių pavardės. Pavardės taisyss pasus duodančioji įstaiga, pagal Pavardžių žodyną. Asmens, kurie nenorės, kad jų pavardė būtų ištaisyta, galės paduoti vidaus reikalų ministru pareiškimą, ir pavardės paliks neatsyotos. Tokiu būdu pavardžių atlietuvinimas ir atitaisymas bus visuotinis, bet nebus griežtai privalomas. Norintiems pasilikti senas, neištaisytas pavardes, jos bus ir paliekamos.

tvoras ir kelius. Tokių ūkių visa aplinkuma yra jaukesnė, gražesnė. Žinoma, ir viensėdijose ne visi ūkininkai vienodai įsikūrė. Ankstyvesnėje naujakurių savo ūkius kūrė sunkesnėmis sąlygomis. Pastaraisiais laikais ir naujakuriai ir viensėdijų ūkininkai jau retai savo trobesius dengia šiaudiniais stogais, o dažniausia gontomis ar čerpėmis.

Viensėdijose ūkininkai turi savo visą žemę vienoje vietoje, arti savo trobesių. Jie gali geriau žemę įdirbti, laiku derlių suimti, gyvulius geriau šerti ir prižiūrėti. Todėl tokių ūkių gerovė sparčiau kyla. Matydami naujasėdijose ūkininkavimo patogumus, visi dar išsilikę kaimai trokšta greičiau išsikirstyti į viensėdžius ir pradėti naujai tvarkytis. Deja, kaimų skirstymas ilgai užsities, nes pirmiau buvo skirstomos dvarų žemės bežemiems ir mažžemiems. Sparčiau kaimus pradėta skirstyti tiksliai nuo 1927 metų, kai jau buvo beveik baigtas dvarų skirstymas.

Lietuvos kaimai į viensėdžius pradėjo skirstytis dar toli prieškariniais laikais, net nuo 1864 metų. Bet tas skirstymasis ėjo lėtai, nes tuo reikalu rusų valdžia visai nesirūpino. Ūkininkai skirstėsi savo sutarimu ir savo lėšomis. Daugeliui tada dar nebuvo aiškūs ir viensėdijų gyvenimo patogumai. Vis tiksliai pačių ūkininkų pastangomis iki Didžiojo karo buvo išskirstyta į viensėdžius kaimo žemių Suvalkijoje

430,000 hektarų ir Kaunijoje 450,000 hektarų. Visas dabar Lietuvos žemės ūkiui naudojamas žemės plotas turi apie 4,350,000 hektarų. Tokiu būdu nesutvarkytos žemės buvo likę apie 3,000,000 hektarų. Iki 1938 metų sausio 1 dienos buvo likę dar neišskirstytų į viensėdžius 3500 kaimų ir kaimelių su apie 500,000 hektarų žemės plotu. Iki 1941 metų, numatoma, bus jau išskirstyti į viensėdijas visi Lietuvos kaimai, ir bus baigtas didysis žemių tvarkymo darbas, kuris pakeitė iš pagrindų visos Lietuvos vaizdą ir ūkininkų gyvenimo sąlygas.

Vyriausybė dvarų naujakuriams ir į viensėdžius besiskirstantiems ūkiams yra davusi, pinigais statybini medžiaga ir kitokios paramos, kuri vertinama labai didele suma. Greita to ėjo žemių sausinimo ir gerinimo darbai, kuriems jau išleista apie 40 milijonų litų.

Elektra ir Kaime

Stolaukis, Vilkaviškio apskr. Lietuvos kaimuose dar retai pasitaiko elektra, nes elektra brangi ir brangus jos įvedimas iš didesnių miestų. Tačiau pasitaiko sumanių žmonių, kurie padeda elektrai į kaimą. Stolaukio kaime gyvena sumanus žmogus, Jonas Sukys, kuris turi ciklorijos ir kavos apdirbimo fabrikėlį. Dabar J. Sukys ant širvintos upės stato elektros stotelę, kuri apšviess visus Stolaukio ūkininkus ir Karalrėslio pieninę.

Naujas Nemuno Uostas

Jurbarkas, Raseinių apskr. Nemunas dabar turi du žymesnius uostus, — Kaune ir Smalininkuose, kur garlaiviai ir baidokai gali atsiremontuoti ir stovėti žiemos metu. Nemuno laivininkystei besiplečiant, šių uostų jau nepakanka. Tarp Jurbarko ir Smalininkų dar rusai buvo pastatę Kalnėnų žiemos uostą, bet juo nepatogu naudotis, nes jis yra toliau nuo miesto. Dabar tvarkomas Nemunas Jurbarko rajone, ir susidaros sąlygos čia įrengti žiemos uostą. Numatoma upės srovę pamsukti į Kidulių pusę ir dabartinėje Nemuno vagoje pastatyti uostą, kuriame galėtų laivai ir baidokai žiemoti ir atsiremontuoti.

Išvyko 685 Žmonės

Kaunas — Per 11 mėnesių 1938 m. iš Lietuvos emigravo 685 žmonės: 101 į Palestiną, 184 į Argentiną, 24 į Braziliją, 91 į Afriką, 38 į Kanadą, 3 į Urugvajų, 251 į Ameriką, 6 į Kubą, 2 į Meksiką, 3 į Australiją ir 61 į Paragvajų.

— Visuose tarp miestuose Lietuvos autobusuose bus įrengtas elektrinis apšildymas.

— Aeroklubų konferencija Taline nutarė ateinančią vasarą surengti didelės oro lenktynes per Baltiją. Lenktynės prasidės iš Lietuvos ir baigsis Estijoje.

— Vyskupas Būčys ir rof. Totoraitis išvyko į Romą.

— Trijų Lietuvos pramoninkų ir prekių pirklių delegacija išvyko į Vilnių, kur tarsis dėl lietuvių lenkų prekybinių ryšių užmezgimo Lietuvos — Lenkijos prekybos sutarčiai po Naujų Metų įsigaliojus.

— Daugelis privačių pirklių jau susitarė su Sov. Rusijos įstaigomis dėl prekybos ateinančiais metais. Tabako fabrikantai važiuos tartis į Maskvą.

— Panevėžyje suimti du plėšikai, atvykę iš Varšuvos. Pas juos rasta 24 raketai bei įsilaužimo prie-

taisai, ir tiksliai 25 centai pinigų. Plėšikai nubausti už nelegalų sienos perėjimą, bus išsiųsti į Lenkiją.

— Uždarius Vilniaus Vaidimo Sąjungą nuo Naujų Metų sustabdomas ir tos Sąjungos organas — laikraštis "Mūsų Vilnius", kurio jau išėjo naskutinis (23 — 24) numeris.

— Jau atidarytas judėjimas naujai pastatytu 220 kilometrų Žemaičių plentu tarp Kauno ir Klaipėdos. Neužilgo bus ir oficialus plento atidarymas.

Sparčiai Auga Miestelis

Kazlų-Rūda, Marijampolės apskr. Pro Kazlų-Rūdą eina geležinkelio linijos jungiančios Kauną su Kybartais (Vokietijos siena) ir Kauną su Marijampole.

— Alytum. Būdamas geležinkelio mazge ir turėdamas vasarvietės privačiumų, Kazlų-Rūdos miestelis sparčiai auga. Prieš 20 metų čia tebuvo keli šimtai gyventojų, o dabar jų jau yra apie 3000. Iš valdiško miško sudaryta 400 sklypų naujoms statyboms. Kadangi aplink Kazlų-Rūdą yra dideli miškų plotai, tai statyba vykdoma daugiausia medinė.

Ką Pamato Kitataučiai Klaipėdoje

Seimelio rinkimų metu į Klaipėdą buvo suvažiuavę daug užsienio žurnalistų, kurie astovavo įvairių kraštų didžiųjų spaudo organus. Žurnalistai stebėjo krašto įvykius ir gyvenimą, ir čia pamatė dalykų, kuriuos vokiečių propaganda sąmoningai nutyli. Kai kurių žurnalistų išpučiai vokiečiams nepatinka tiksliai todėl, kad pažymi lietuviams palankumo reiškinis.

Pavyzdžiui, estų "Uns Esti" atstovas, aprašydamas Klaipėdos išpučius, teisingai nurodo, kad nors Klaipėdos krašto lietuviai esą išauklėti vokiečių mokyklose ir vokiečių dvasioje, tačiau jie yra iš laikų savo papročius ir senas lietuvių tradicijas. Kaimuose lietuviai nevartoja kitos kalbos, o tik lietuvių (klaipėdiškių tarmę). Todėl ir vokiečiai yra priversti leisti lietuviams jų tarmę laikraštį "Lietuviška Ceitun-

gą". Klaipėdos vokiečių vado pavaduotojas Bertuloit, anksčiau vadinęsis Bertulaičiu, o jo tėvas visai nemoka vokiečių kalbos.

Pati Klaipėdo pastaraisiais metais smarkiai pasikeitusi. Miesto centre išdygę puikūs namai. Vokiečiai skundžiasi, jog lietuvių juos spaudžia išstisus 15 metų. Tačiau šiuo laiku mažutis, apskurdęs lizdas su vos 20,000 gyventojų virtęs modernišku miestu su 50,000 gyventojų, kurio uostas esąs per tą laiką pavyzdinčiai įrengtas ir konkuruojąs Karaliaučiu.

VDV.

Juozas Kasinskas

Inc.

Laidotuvių Direktorius

Patarnavimas Dieną ir Naktį

602 Washington Blvd.

BALTIMORE, Md.

Telephone Plaza 8595

Limosinai dėl visokių reikalų.

Lietuvių Kalbos GRAMATIKA

SKIRIAMA AMERIKIEČIAMS

Parašė

Kun. Dr. Jonas Starkus

Marianapolio Kolegijos Profesorius

Seniai lauktoji lietuvių kalbos gramatika jau atspausa. Ši gramatika skiriama ypatingai lietuviams amerikiečiams. Nauja gramatika pasižymi savo taisyklumu, medžiagos pilnumu, aiškumu ir, kas svarbiausia, gražia tvarka. Viskas vadovėly taikinta mokslą einantiems padėti: vartota priegaidės ženklai, kad kirčiavimu ir balsių ilgumu būtų pažymėtas ištartinimas. Žodžiu, tai tinkamiausias vadovėlis norintiems geriau pažinti lietuvių kalbą ypač tinkamas lietuvių parapijų mokykloms.

Knyga labai gražiai apdaryta. Kietais, patvariais viršelais.

Kaina 1 doleris. (Siunčiant paštu \$1.15).

Užsakymus siųskite:

DARBININKAS

366 West Broadway

So. Boston, Mass.

BROCKERT'S ALE

PADARYTAS IŠ LIETUVOS PARVEŽTŲ MIEŽIŲ

IŠ KRANO IR BUTELIUOSE!

Jei norite atsigerti skanaus alaus ar ale, kuris yra padarytas iš Lietuvos parvežtų miežių, atėję į tavernus ar restoranus prašykite BROCKERT'S. Paragavę BROCKERT'S — jo visuomet reikalausite.

Brockert's ALE

60 Ellsworth St.
Worcester, Mass.

Telefonas
Worcester, 5-4335

BOSTON BRANCH
1410 Columbia Rd.,
South Boston

PHONE
So. Boston
2271